

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKO DELO

JANJA BUČAR

Ljubljana, 2011

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Športna rekreacija
Športna rekreacija

**MOTIVI UDELEŽENCEV REKREATIVNIH TEKAŠKIH
PRIREDITEV**

DIPLOMSKO DELO

MENTORICA

izr. prof. dr. Maja Pori

RECENZENT

prof. dr. Matej Tušak, univ. dipl. psih.

KONZULTANT

doc. dr. Katja Tomažin

Avtorica dela:
JANJA BUČAR

Ljubljana, 2011

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici izr. prof. dr. Maji Pori za vso pomoč in koristne nasvete pri nastajanju diplomskega dela.

Zahvaljujem se vsem sodelujočim v anketnem vprašalniku, kajti brez njih delo ne bi moglo nastati.

Še posebej pa se zahvaljujem svoji družini za vso podporo, ki sem je bila deležna tekom študija, Vojku za ljubezen ter Petri za prijateljstvo.

Ključne besede: motiv, rekreativna prireditve, tekač, gledalec

MOTIVI UDELEŽENCEV REKREATIVNIH TEKAŠKIH PRIREDITEV

Janja Bučar

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2011

Športna rekreacija, Športna rekreacija

IZVLEČEK

Namen raziskave je bil ugotoviti motive za udeležbo na rekreativnih tekaških prireditvah ter odvisnost le-teh od spola, starosti, izobrazbe, kraja bivanja ter pogostosti športne aktivnosti. V raziskavi smo anketirali 100 tekačev in 104 gledalce, povprečne starosti $36,66 \pm 1,0$ let. Uporabljena sta bila dva vprašalnika, PMQ vprašalnik s 30 motivi za tekače in vprašalnik s 24 motivi za gledalce (Pori, Jošt, Hosta in Pori, 2009). Udeleženci so s pomočjo pet stopenjske lestvice označili, kako pomemben je za njih posamezen motiv. Izračunane so bile povprečne vrednosti motivov in izdelan rang po pomembnosti. Rezultati so pokazali, da je najpomembnejši motiv tekačev za udeležbo na rekreativni tekaški prireditvi *ostati telesno sposoben in zdrav*, najmanj pomemben pa *moji starši ali bližnji prijatelji želijo, da nastopam*. Pri pasivnih udeležencih sta najpomembnejša motiva *zabava* in *užitek*, najmanj pomemben pa *posameznik nima drugega dela*. V primerjavi motivov po spolu, starosti, izobrazbi in pogostosti športne aktivnosti smo tako pri gledalcih kot tekačih ugotovili statistično značilne razlike. Tekači so povprečno pogosteje športno aktivni kot gledalci, vendar pa so po trajanju aktivnosti dejavni krajši čas. Če organizator pozna motive tekačev in želje gledalcev, lahko prav s poudarjanjem teh razlogov vpliva na še večjo udeležbo na rekreativnih tekaških prireditvah. Ugotovitve diplomskega dela tako prispevajo k obogatitvi znanja na področju motivov za aktivno in pasivno udeležbo na rekreativni tekaški prireditvi in s tem dopolnitev znanja o kulturi športa Slovencev.

Key words: Motive, Recreational Sport Event, Runner, Spectator

MOTIVES FOR PARTICIPATION IN RECREATIONAL RUNNING EVENTS

Janja Bučar

University of Ljubljana, Faculty of Sport, 2011

Recreational Sport, Recreational Sport

ABSTRACT

The aim of my study was to investigate the motives for participation in recreational running events and their dependence upon gender, age, education, place of residence and frequency of sport activity. The study was based on a survey of 100 runners and 104 spectators with the average 36.66 ± 1.0 years of age. Two questionnaires were used, namely PMQ questionnaire with 30 motives for runners and a questionnaire with 24 motives for spectators (Pori, Jost, Hosta and Pori, 2009). Participants accordingly ranged the importance of each motive on a 5-point scale. The average values of the motives were calculated and then presented on a rank of importance. The results showed that the most important motive of runners to participate in recreational running events was *to stay physically fit and healthy* and the least important was *my parents or close friends want to compete*. The most important motives for spectators were *fun* and *pleasure* and the least important was that *an individual has no other work to do*. In comparison, motives of runners, as well as spectators, showed a statistically distinctive differences according to sex, age, education and frequency of sports activities. By and large, runners were more frequently physically active than spectators, but for shorter periods of time. If organizers are acquainted with the motives of runners and wishes of spectators, they can use these reasons to attract an even greater number of participants to recreational running events. The findings of my thesis contribute to greater knowledge in the sphere of active and passive participation in recreational running events, and supplement the knowledge about Slovenians and their culture of sport.

KAZALO

1 UVOD	9
Motivacija in motivi	11
Udeleženci rekreativnih tekaških prireditev	14
Cilji in hipoteze	19
2 METODE DELA	21
Preizkušanci.....	21
Pripomočki.....	21
Postopek.....	21
3 REZULTATI	23
Aktivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev	23
Pomembnost motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev	23
Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po spolu	24
Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po starosti ...	25
Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po izobrazbi	27
Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po kraju bivanja.....	29
Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti ukvarjanja s športno aktivnostjo	31
Pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev	33
Pomembnost motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev	33
Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po spolu.....	35
Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po starosti...	36
Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po izobrazbi	37
Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po kraju bivanja.....	39
Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti ukvarjanja s športno aktivnostjo	40
Primerjava aktivnih in pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti, količini in pomembnosti športne aktivnosti.....	43
Kako spol, starost, izobrazba in kraj bivanja vplivajo na pogostost in količino športne aktivnosti udeležencev rekreativnih tekaških prireditev	43
Športne panoge, ki jih pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev najpogosteje spremljajo	47

4 RAZPRAVA	48
Aktivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev	48
Pomembnost motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev	48
Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po spolu	49
Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po starosti ...	50
Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po izobrazbi	51
Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po kraju bivanja.....	52
Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti ukvarjanja s športno aktivnostjo	52
Pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev	54
Pomembnost motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev	54
Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po spolu.....	55
Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po starosti...	56
Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po izobrazbi	57
Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po kraju bivanja.....	58
Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti ukvarjanja s športno aktivnostjo	58
Primerjava aktivnih in pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti, količini in pomembnosti športne aktivnosti.....	60
Kako spol, starost, izobrazba in kraj bivanja vplivajo na pogostost in količino športne aktivnosti udeležencev rekreativnih tekaških prireditev	60
Športne panoge, ki jih pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev najbolj spremljajo	62
5 SKLEP	64
6 VIRI	66
7 PRILOGE	70

KAZALO TABEL

TABELA 1: Sestava odgovorov, ki kažejo pomembnost motivov, ki so spodbudili anketirane k aktivni udeležbi rekreativnih tekaških prireditev	23
TABELA 2: Razlike v motivih tekačev glede na spol	25
TABELA 3: Razlike v motivih tekačev glede na starost	26
TABELA 4: Razlike v motivih tekačev glede na izobrazbo	28
TABELA 5: Razlike v motivih tekačev glede na kraj bivanja.....	30
TABELA 6: Razlike v motivih tekačev glede na pogostost ukvarjanja s športom.....	31
TABELA 7: Sestava odgovorov, ki kažejo pomembnost motivov, ki so spodbudili pasivne udeležence k spremljanju rekreativnih tekaških prireditev	33
TABELA 8: Mediji, preko katerih gledalci rekreativnih tekaških prireditev spremljajo šport	34
TABELA 9: Razlike v motivih gledalcev glede na spol	35
TABELA 10: Razlike v motivih gledalcev glede na starost	36
TABELA 11: Razlike v motivih gledalcev glede na izobrazbo.....	38
TABELA 12: Razlike v motivih gledalcev glede na kraj bivanja.....	40
TABELA 13: Razlike v motivih gledalcev glede na pogostost ukvarjanja s športom.....	41
TABELA 14: Primerjava med tekači in gledalci po pogostosti, količini in pomembnosti športne aktivnosti	43
TABELA 15: Primerjava udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti in količini športne aktivnosti med spoloma.....	44
TABELA 16: Primerjava udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti in količini športne aktivnosti med starostnimi skupinami.....	44
TABELA 17: Primerjava udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti in količini športne aktivnosti glede na stopnjo izobrazbe	45
TABELA 18: Primerjava udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti in količini športne aktivnosti glede na kraj bivanja.....	46
TABELA 19: 15 najbolj gledanih športnih panog pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev	47

1 UVOD

Danes je šport pomembna sestavina posameznikovega vsakdana. Ljudje se z njim ukvarjajo rekreativno, profesionalno ali pa ga spremljajo prek medijev. Pozitivni vplivi športne aktivnosti na kakovost človekovega življenja so že dolgo znani. Športna dejavnost lahko posamezniku predstavlja tudi osebno vrednoto, saj se jo lahko vrednoti kot sredstvo izboljšanja psihofizičnih sposobnosti, kar pa se posledično odraža v zdravstvenem stanju posameznika.

Šport za vse predstavlja tudi pomembno sredstvo preventive in terapije mnogih problemov v sodobnih družbah. Šport in športnorekreativna ponudba kot ena od možnosti pozitivno preživetega prostega časa dobivata vse pomembnejše mesto v življenju ljudi, športne organizacije pa vse zahtevnejšo nalogo kakovostne ponudbe ter kakovostnega zadovoljevanja potreb športno naravnanih posameznikov (Šugman idr., 2006). Lahko je tudi pomemben dejavnik socialnega življenja človeka. Omogoča mu, da se v družbi zabava, se uči sodelovati, povezovati, biti strpen, upoštevati pravila in prenašati poraze.

Rekreativni in vrhunski šport izvirata iz iste osnove, vendar sta po svoji »naravi«, namenu in ciljih raznoliki dejavnosti. Kajtna in Tušak (2005) sta ugotovila, da se rekreativni in vrhunski šport povezujeta in dopolnjujeta. Tako naj bi vrhunski šport posledično vplival na rekreativni šport in obratno. S športom se je mogoče ukvarjati zaradi užitkov, zadovoljstva ali prijetnih izkušenj, prav tako pa tudi zaradi globljih agonističnih motivov, ki so povezani z različnimi športnimi nastopi in tekmovanji. V prvem primeru so notranje pobude rekreativne narave, v drugem pa gre za jasno izražene tekmovalne cilje.

Tek postaja vedno bolj priljubljena oblika rekreacije, kar potrjuje dejstvo, da je vsako leto vse več tekaških prireditev, na katerih nastopa vedno večje število tekačev. Po podatkih Olimpijskega komiteja Slovenije je bilo leta 2002 organiziranih 41 rekreativnih tekaških prireditev, leta 2006 74 in leta 2010 103 (Olimpijski komite Slovenije – Slovenija teče, 2010). Tekoške prireditve v Sloveniji niso tako medijsko odmevne kot ostale, saj največkrat niso predvajane v najpopularnejšem mediju, televiziji. Če hočemo prisostvovati tovrstnim prireditvam, moramo biti tekmovalec ali gledalec na samem prizorišču. Tek kot aktivnost je zelo praktičen, poceni in je organizacijsko zelo dostopen. Tečemo lahko praktično kjerkoli in kadarkoli, sami ali v družbi. Tek se je v zadnjih letih pri nas tako razširil tudi zaradi številnih tekaških prireditev. Le te imajo pomembno motivacijsko vlogo, hkrati pa kot neke vrste spektakularni dogodek postajajo zanimive za ljudi. V ospredju je predvsem motiv zabave in

dobre družbe in ne toliko motiv za medsebojno primerjenje. Predpostavljamo, da ima v rekreativnem športu velik pomen motiv druženja, sprostitve in zabave, kljub individualni naravnosti športne discipline. Za športno rekreativno dejavnost tudi velja, da temelji na igri, udeležencem zagotavlja veselje, razvedrilno in sproščujoče doživetje in notranje bogatenje. Baunister je to preprosto razložil z mislijo (Kajtna in Tušak po Šugmanu, Šturmu in Berčiču, 2005, str. 13): »Ne tečemo zato, ker bi bili prepričani o tem, da nam to koristi. Tečemo zato, ker ljubimo tek in se mu preprosto ne moremo odreči«. Se pravi, če športni rekreaciji odvzamemo igro, ta neha biti razvedrilna in sproščujoča dejavnost.

Prav gotovo je spremljanje športnih dogodkov specifična dejavnost in aktivnost posameznika, ki je vzročno pogojena z vplivom različnih motivacijskih razsežnosti, pri čemer imajo nekatere biološko, druge pa povsem sociološko podlago. Če se zavedamo pomena omenjenih dejavnikov notranje motivacije in uživanja, ki temeljita na svobodni izbiri, razvoju celotne osebnosti, pristopu k skupinski aktivnosti in možnosti samokontrole ter dobrega počutja, potem bomo iz teh ugotovitev znali ponuditi vadbene aktivnosti in način kako vzdrževati motivacijo za udeležbo v športu.

Gledalci športnih prireditev predstavljajo pomemben segment v športu. Poznavanje njihovih motivov, želja, vrednot in interesov je pomembno za organizacijsko kulturo športa, ki želi uspeti tudi v ekonomskem smislu, kar je danes neizogibno predvsem na stopnji profesionalizacije športnikov (Pori, Jošt, Hosta in Pori, 2009). Da bi prepoznali možnosti in mehanizme vplivanja športnega dogodka na človeka, ki spremlja ta dogodek, smo se v raziskavi ozrli po motivih, ki jim gledalci sledijo.

Namen pričujoče raziskave je torej ugotoviti dejavnike, ki naj bi vplivali na motivacijo javnosti za aktivno in pasivno udeleževanje rekreativnih tekaških prireditev ter odvisnost motivov od spola, starosti, izobrazbe, kraja bivanja in pogostosti športne aktivnosti anketirancev.

Motivacija in motivi

V vseh nas je potreba, da bi zadostili notranje določenemu merilu odličnosti, pa naj se to zgodi v športu, družini, poklicu, med prijatelji ali pri prostočasnih dejavnostih. To je motivacija po doseganju uspehov. Spoznati moramo, da je človekova potreba po nenehnemu doseganju ciljev temeljna lastnost osebnosti in človeškosti. V vsakem posamezniku se skriva nek drugačen skupek motivacijskih dejavnikov za ukvarjanje s posamezno dejavnostjo (Town in Kearney, 1996).

V zadnjem času je pojmovanje motivacije najpogosteje razdeljeno v zunanjo (ekstrinzično) in notranjo (intrinzično) motivacijo. V športu intinzično motivacijo najlažje zasledimo pri športnikih, ki se z njim ukvarjajo zaradi zanimivosti treniranja, ki so zadovoljni zaradi stvari, ki se jih učijo in naučijo v športu, zaradi zadovoljstva, ki ga ob tem doživijo ter da nenehno izboljšujejo svoje sposobnosti in znanje. To je tipično značilno za rekreativce. Nasprotno pa se ekstrinzična motivacija nanaša na množico vplivov, ki so zunaj športnika (npr. materialne nagrade, socialni status in ugodnosti, ki izhajajo iz njega, popularnost in težnjo po zmagovanju oz. da so najboljši med športniki). Takšen je seveda vrhunski šport (Kajtna in Tušak, 2005).

Vrednote so vpete v motivacijski sistem posameznika in skupin, včasih tudi celotne družbe ali kulture. Naše ravnanje na eni strani določajo potrebe, ki nas silijo k aktivnostim in obnašanjem, na drugi strani pa so gibala našega obnašanja in aktivnosti lahko tudi pojavi, ki nas privlačijo. Motivi spravljajo v pogon našo osebnost, vedenje in delovanje. V vsakem trenutku deluje na nas veliko različnih motivov. V dani situaciji pa prevlada konkreten motiv pred drugimi, gre torej za nekakšno hierarhijo (Tušak, 2003). Pri uporabi vrednot kot motivacije v športu pogosto tehtamo vzroke za našo udeležbo v športu. Pri tem se opiramo po pravilu pomembnosti. Po kriteriju notranjih vrednot damo prednost vrednotam, ki so dobre same po sebi, po kriteriju zadovoljstva pa cenimo športne izkušnje, ki vsebujejo več notranje motivacije.

Osvojitvev ali presežek zastavljenega cilja je zelo prijeten občutek in motivacija za nadaljevanje. Pomembno je, da so cilji, ki si jih zastavimo primerni, realni, ne prenizki niti previsoki. Bolje si je zastaviti nekoliko nižje cilje in jih preseči, kot se pehati za neulovljivimi. Zastavimo si torej kratkoročne in dolgoročne cilje, kratkoročne z namenom, da nam vmes ne popušča motivacija. Pozitivne misli o treniranju in nastopanju pogosto pripomorejo k boljšemu dosežku, negativne pa ga velikokrat pokvarijo (Town in Kearney, 1996).

Potrebe in želje po neki storitvi spodbujajo povpraševanje, zato bistvo tržnega koncepta predstavlja zadovoljevanje potreb, želja, zahtev uporabnikov, spoznavanje njihovega načina vedenja, s čimer lahko pričakujemo dolgoročni dobiček. Vsaka zadovoljitev odpira in sproži nove potrebe in želje. Človek hoče vedno boljše in več ter ni nikoli zadovoljen s tistim, kar ima oz. si lasti (Šugman idr., 2006).

»Motiv je vse tisto, kar nam daje vzgon oz. energijo in vse tisto, kar nas usmerja k enim objektom bolj kot k drugim« (Kajtna in Jeromen, 2007, str. 16). Včasih prevladujejo motivi potiskanja (nagoni, potrebe), drugič motivi privlačnosti (cilji, ideali, vrednote). Človek je bitje, v katerem se združuje biološka in psihološka narava zato so motivi v medsebojnem odnosu. V neki situaciji lahko na posameznika deluje več motivov hkrati (Kajtna in Jeromen, 2007). Med njimi obstajajo tudi hierarhični odnosi, ki določajo kateri motiv bo v večji meri prevzel nadzor v dani situaciji.

Maslow je v hierarhiji potreb skušal pojasniti odnos med primarnimi motivi in motivi samoaktualizacije. Razvrstil jih je po hierarhiji v pet generalnih nivojev od najosnovnejših, ki so na dnu lestvice, do najvišjih, ki se praviloma pojavijo šele, ko so vsi nižji zadovoljeni. Glavna značilnost hierarhije potreb je v tem, da se višja potreba praviloma lahko pojavi šele takrat, ko je nižja zadovoljena in s tem neaktivna. Občutek pomanjkanja je tem večji, čim nižja in čim bolj temeljna je potreba, občutek zadovoljstva pa tem večji, čim višja je zadovoljena potreba (Tušak in Tušak, 2001).

Slika 1: Hierarhija motivov po Abrahamu Maslowu. (Maslow, 2008).

Slika 1 predstavlja hierarhijo motivov. Na dnu piramide so fiziološke potrebe, ki zavzamejo največ prostora, saj so najpomembnejše. Dokler so nezadovoljene, bodo obvladovale celoten organizem, doživljanje, mišljenje in čustvovanje. Ko pa so zadovoljene, prenehajo aktivno vplivati na človeka in lahko se pojavijo druge. Tem potrebam sledijo potreba po varnosti, ljubezni in naklonjenosti, ugledu in spoštovanju. Šele ko so vse te zadovoljene, se lahko začnemo usmerjati k uresničevanju lastnih potencialov (Kajtna in Jeromen, 2007).

Samoaktualizacija oz. samorealizacijske potrebe predstavljajo najvišji nivo potreb v hierarhiji. Oblika teh potreb se razlikuje od človeka do človeka, nekateri od njih pa nikoli ne postanejo samoaktualizirani, ker ne uspejo ustrezno zadovoljiti nižjih potreb. Motivi ne nastopajo izolirano, temveč vedno deluje množica motivov hkrati. Ker potrebe nikoli niso popolnoma zadovoljene, smo vedno v določenem stanju tenzije (Tušak in Tušak, 2001).

Tušak in Tušak (2001) sta motivacijo razdelile v 7 incentivnih sistemov:

- popolnost – da je v nečem dober, da naredi nekaj popolno,
- moč – možnost da kontrolira in spreminja mnenja in stališča drugih do sebe (trener, sotekmovalci),
- vznemirjenje – zanimivost, senzorne izkušnje,
- neodvisnost – možnost, da nekaj naredi brez nasvetov, samostojno, brez kritiziranja,
- uspeh – doseganje statusa, prestiža, socialnega obravnavanja za dosežke,
- agresija – fizična dominacija nad drugimi športniki, podrejanje,
- združevanje – pridobivanje toplih medsebojnih odnosov.

Posebno mesto med njimi ima potreba po zabavi, uživanju oz. strokovno potreba po doživetjih, po aktivaciji. Kadar je nivo le te prenizek, iščemo stimulacijo v obliki dražljajev, ki so nam všeč. Na drugi strani pa takrat, ko je aktivacije preveč, reagiramo s strahom. Kar pomeni, da potrebujemo ljudje nek optimalni nivo aktivacije (Kajtna in Jeromen, 2007).

Udeleženci rekreativnih tekaških prireditev

Športna prireditev naj bi bila javni dogodek športnega obeležja (Šugman, 1995). Definicija športne prireditve je težavna, saj nikjer ni mogoče zaslediti enotne opredelitve. Na primer po Zakonu o športu (1998) so športne prireditve organizirana športna srečanja in tekmovanja. Po Zakonu o javnih shodih in javnih prireditvah (2002) pa spada med druge javne prireditve, katerih edina skupna opredelilna lastnost je, da je dostop dovoljen vsakomur.

Za športno-rekreativne prireditve se je razvila vrsta načel, ki so sicer tudi temeljna načela področja športne rekreacije (Berčič, 2006):

- načelo svobodne izbire oz. prostovoljne udeležbe,
- načelo prostočasne dejavnosti,
- načelo sprostitve in razvedrila ter
- načelo sprotne uteži vsakdanjim življenjskim obremenitvam.

Obstaja veliko različnih definicij športne rekreacije. Jovan (v Kajtna in Tušak, 2005, str. 21) jo opredeljuje tako: »Rekreacija je tista svobodna in organizirana aktivnost, ki fizično, psihično in socialno bogati, sprošča in obnavlja človeka ter ga pomaga oblikovati v vsestransko razvito osebnost«. Berčič (v Kajtna in Tušak, 2005, str. 22) navaja bolj celostno definicijo: »Športna rekreacija je tista svobodno izbrana in igriva gibalna / športna dejavnost, ki človeka fizično, psihično in socialno bogati in sprošča ter ga od zgodnjega obdobja do pozne starosti vodi skozi veselje, užitek in zadovoljstvo, k celovitemu ravnovesju in zdravju«.

Tako postaja športna rekreacija kot družbeni pojav v svetu pa tudi v Sloveniji pomemben dejavnik razvoja in sestavina vsakdanjega življenja določenega dela prebivalstva. Čeprav z rezultati razvoja športne rekreacije v Sloveniji ne moremo biti zadovoljni, obči trendi v zadnjih desetletjih kažejo na določen napredek. V raziskavi (Doupona Topič in Sila, 2007) je razvidna predvsem ena sprememba glede na pretekla leta spremljanja športnega udejstvovanja odraslih ljudi, in sicer izjemen padeč števila športno neaktivnih. Zgleda, da je bil pri ljudeh dosežen premik v ozaveščenosti o potrebnosti redne organizirane športne aktivnosti, poleg tega jih je precejšnje število to tudi udeležilo. Po podatkih SJM (2008) se s športno dejavnostjo redno (vsaj 2x tedensko) ukvarja 33,2%, občasno 30,7% in sploh ne ukvarja 36,1% odraslih Slovencev (Sila, 2010). Ta podatek nas po pogostosti športne aktivnosti uvršča na 6. mesto v Evropi. Pred nami so le Švedska, Finska, Danska, Irska in Nizozemska. Posebej je potrebno še dodati, da so razlike med spoloma izjemno majhne in prvič statistično

neznačilne. Pori in Sila (2010) sta ugotovila, da na izbiro posameznih športnih dejavnosti poleg osebne priljubljenosti verjetno vplivata tudi sodoben hiter tempo življenja in razpoložljiv denar. Ljudje najraje izbirajo dejavnosti, s katerimi se lahko ukvarjajo v neposrednem bivalnem okolju, ki imajo značaj aerobnih aktivnosti, so cenovno dostopne, s katerimi se lahko ukvarjajo vse leto in tudi do pozne starosti. Rezultati so pokazali, da Slovenci najraje hodimo (58%), plavamo (35%) in kolesarimo (25%). Tek je z 11,7% na 6. mestu.

Prisile za športno aktivno udejstvovanje ne moremo izvajati, zato morajo biti silnice za udeležbo dovolj močne, še posebej v času, ko se pojavlja vse več snovalcev »industrije« prostega časa, zabave in cenenega užitka, ki ponuja različne dejavnosti brez naprezanja in po načelu ugodja (Berčič, 2006).

Motivacija ima zelo pomembno vlogo pri ukvarjanju s kakršnokoli dejavnostjo in športna rekreacija pri tem ni nikakršna izjema. Vemo, da je vsak začetek težak in da potemtakem na začetku ukvarjanja s telesno vadbo potrebujemo največ motivacije. Model storilnostne motivacije pomaga pri razumevanju storilnostnih aktivnosti športnika, omogoča lažji vpogled v posameznikovo odločanje za določeno stopnjo udeležbe oz. neudeležbe v športu. Razumeti moramo motive za udejstvovanje v športu preko razumevanja športnikove ciljne orientacije.

O motivaciji je bilo narejenih veliko raziskav, vendar pa na področju rekreativnega športa manj. Talan (1997) je v svoji diplomski nalogi ugotavljala prevladujoče motive za udeležbo v športni aktivnosti rekreativcev, ki se ukvarjajo s fitnessom in aerobiko. V vzorcu je bilo zajetih 30 žensk, ki se rekreativno vsaj 2–krat na teden ukvarjajo z aerobiko, ter 20 žensk in 20 moških, ki se podobno rekreativno ukvarjajo s fitnessom. Ugotovila je, da so bili najpomembnejši motivi *želim ostati v dobri formi*, *želim ostati telesno zdrav* in *želim sprostiti svojo energijo*. Rekreativci, ki se ukvarjajo s fitnessom so višje ovrednotili motive *rad zmagujem*, *rad tekmujem*, *rad imam razburljive dogodke*, medtem ko so aerobičarkam bolj pomembni motivi *želim sprostiti svojo energijo*, *želim ostati v dobri formi* ter *všeč so mi vaditelji*. Le te ugotovitve narekujejo, da je motivacija pri rekreaciji zagotovo odvisna tudi od športne panoge. Verjetno lahko govorimo o bolj vrhunskih in bolj rekreativnih panogah. Z analizo razlik med udeleženci in udeleženkami fitnesa pa je skušala preveriti, če ima na motivacijo rekreativcev pomemben vpliv spol. Ugotovila je, da so moškim pomembnejši motivi *rad zmagujem*, *rad tekmujem*, *rad imam razburljive dogodke* in *želim ostati v dobri formi*.

V raziskavi leta 1997 je Repe raziskovala motivacijo vrhunskih in rekreativnih športnikov. Raziskava je zajemala 42 rekreativnih (rokomet, odbojka, aerobika, fitnes in tenis) in 43 vrhunskih športnikov (rokometashev, odbojkarjev, vaterpolistov in plavalcev). Z raziskavo je skušala odgovoriti na vprašanja: kaj ljudi spodbuja k športni aktivnosti in kateri so glavni motivi športno aktivnih, ali obstajajo razlike med vrhunskimi športniki in rekreativnimi, ali se morda tudi pri rekreativcih pojavlja pretežno storilnostna orientacija, torej težnja po zmagi in uspehu oz. ali so morda bolj nagnjeni k iskanju izboljšav, učenju in izpopolnjevanju sposobnosti. Uporabila je enak vprašalnik, kot smo ga uporabili v naši raziskavi Participation Motivatio Questionnaire – PMQ (Gill, Gross & Huddleston, 1983). Na osnovi 30-ih motivov je dobila osem faktorjev oz. incentivov udeležbe v športu: storilnostna motivacija/težnja po dosežkih, skupinski duh, rekreacijsko usmerjeni motivi, sprostitvev napetosti, razvoj sposobnosti, prijateljstvo, zabava in razni drugi motivi. Analiza razlik med spoloma je pokazala, da se moški od žensk ne razlikujejo v ciljnih orientacijah, vendar pa so našli pomembne razlike v incentivih storilnosti in zdravja ter popularnosti, kjer moški dosegajo višje rezultate, ter na drugi strani v bolj intrinzičnih incentivih napredovanja na višjo raven in incentivu zabave, kjer ženske dosegajo višje rezultate. Pri vrhunskih športnikih so višje izraženi incentive storilnosti, popularnosti in incentive zabave, kar potrjuje tezo, da vrhunskih rezultatov ni brez prisotnosti zabave v športu. Sledeča raziskava je pokazala, da so najpomembnejši motivi rekreativcev *želim biti telesno sposoben in zdrav, želim ostati v dobri formi in rad se zabavam*. To potrjuje tezo, da se motivacija vrhunskih in rekreativnih športnikov tudi pri nas razlikuje. Če vrhunske športnike motivira predvsem storilnostna motivacija, pa rekreativci v športu iščejo možnost ohranjanja zdravja, forme in možnost zabave.

Bučar in Pori (2010) sta raziskovali motive za športno udejstvovanje mladih vrhunskih in rekreativnih tekačev, njunih razlik ter razlik med spoloma. V raziskavi je sodelovalo 22 tekačev, povprečne starostji $23,23 \pm 1,7$ let. Rezultati, ki jih zaradi premajhnega števila udeležencev ne smemo posploševati na populacijo rekreativnih in vrhunskih tekačev, so pokazali, da je tako pri vrhunskih kot rekreativnih športnikih najpomembnejši motiv za športno udejstvovanje *želim biti telesno sposoben in zdrav*. Med skupinama je bila ugotovljena le ena statistično značilna razlika, in sicer v motivu *rad tekmujem*, ki je bolj pomemben za vrhunske tekače. Rekreativni tekači se podobno kot v raziskavi Repe (1997) ukvarjajo s športno aktivnostjo poleg vpliva na zdravje, predvsem zaradi zabave. Tema dvema pa sledi želja po ohranjanju spretnosti in sposobnosti ter njihovemu izboljšanju. Primerjava

med spoloma je pokazala, da so tekačem pomembnejši motivi izziv, uspeh, ugled, družbeni položaj in nagrade, medtem ko je razlog tekačic za športno udejstvovanje predvsem druženje in sprostitev napetosti.

Jakončič (2010) je raziskoval sistem motivov za udeležbo v športu pri pripadnikih Slovenske vojske. V vzorec merjencev je bilo zajetih 70 vojakov in 54 poveljnikov Slovenske vojske. Primerjal je motive po starosti ter med poveljniki in vojaki. Ugotovil je, da se pripadniki Slovenske vojske ukvarjajo s športno aktivnostjo zaradi podobnih motivov kot ostali del slovenske populacije tj. skrb za zdravje in ostati v dobri telesni formi. Statistično značilne razlike za ukvarjanje s športno aktivnostjo med vojaki in poveljniki so se pojavile v dveh motivih, in sicer v trditvah *rad se počutim pomembnega* in *želim si pridobiti družbeni položaj oz. priznanje*, tendenco k razliki pa v trditvah *rad imam nagrade*, *rad bi se naučil trenirati*, *rad tekmujem* in *rad se zabavam*. V primerjavi motivov po starosti je ugotovil, da imajo vojaki podobne oziroma skoraj enake motive za ukvarjanje s telesno aktivnostjo, saj so rezultati pokazali statistično značilno različnost le v motivu *rad imam izziv*, katerim mlajši pripisujejo višjo vrednost.

Veit (2010) je raziskovala vlogo in pomen vodje pri organizirani vadbi teka. Vzorec merjencev je obsegal 98 tekačev, ki so že člani različnih društev organizirane vadbe teka. Ugotovila je, da so najpomembnejši dejavniki za udeležbo v teku *želim biti telesno sposoben in zdrav*, *želim ostati v dobri kondiciji* ter *rad grem ven iz hiše*. Med moškimi in ženskami ter prav tako glede na starost tekačev obstajajo razlike v motivih. Moški so bolj tekmovalni od žensk, ženske pa si želijo trdega dela in izboljšanja tekaških sposobnosti. Prav tako ima pri ženskah večjo vlogo vodja, saj so z njegovo pomočjo bolj motivirane za napredek v teku. Glede na starost so izstopali tekači stari od 21-30 let, za katere ja pomembna psihološka priprava pri teku. Tekačem starim od 31-40 let največ pomeni druženje in spoznavanje novih prijateljev, starejši tekači, stari od 41-50 let pa veliko dajo na tovariški duh.

Prizadevanja različnih organizatorjev s področja športne stroke so usmerjene v promocijo zdravega življenjskega sloga in rednega ter sistematičnega športno-rekreativnega udejstvovanja. To so tisti pravi snovalci pozitivne motivacijske strukture in sistema vrednot pri najširšem krogu prebivalcev. Dobro in skrbno organiziran dogodek tako vpliva predvsem na notranjo motivacijo udeležencev. Posamezniki so v večji meri aktivni zaradi dejavnosti same, saj jih ta privlači, hkrati pa se pri njej tudi učijo novih stvari. Takšna dejavnost pomeni

zanje zadovoljstvo, ki ga ob tem doživljajo in pri katerem neprestano izboljšujejo svoje sposobnosti (Pečjak, 1987). Ta oblika motivacije je tipična za rekreativne športnike.

Organizatorji želijo privabiti čim večje število gledalcev in uporabnikov športnih aktivnosti na prireditvah, zato k osrednjim športnim dogodkom dodajajo številne spremljevalne dejavnosti, ki ponujajo zabavo, zanimivost in dinamičnost ter tako ustvarjajo športni spektakel (Flak, 2008). Tako za tekmovalca tek ni le tekmovanje in preizkušanje moči, ampak mu udeležba na prireditvi pomeni hkrati tudi zabavo in druženje s sebi podobnimi, česar je v sodobni družbi vse manj.

Namen rekreativne športne prireditve je druženje in spodbujanje zdravega ter aktivnega življenja, ne pa vrhunski rezultat. Tu ne moremo govoriti o TV prenosih in velikem številu gledalcev, zato tudi ni toliko zanimivo za sponzorje, temveč je za tovrstne prireditve pomembno čim večje število udeležencev.

K športnim dejavnostim je po mnenju Flakove (2008) najlažje pritegniti otroke, saj ti nosijo v sebi igrivost, željo in potrebo po gibanju. Zato zadnja leta organizatorji rekreativnih tekaških prireditev poskrbijo tudi za najmlajše, saj je pomembno, da jih že zelo zgodaj navajamo na zdrav način življenja. Mladostniki se v prostem času raje ukvarjajo z drugimi pasivnimi dejavnostmi ali pa se sploh z ničimer ne ukvarjajo, zato je njih nekoliko težje navdušiti. Med vsemi pa je najtežje privabiti odrasle, še posebej tiste, ki nimajo izoblikovane potrebe in želje po gibanju. Ta ciljna skupina je po podatkih Retarjeve (2006) najštevilčnejša in hkrati tudi najpomembnejša.

Športna prireditev ne bi dosegla svojega namena, če ne bi vzbudila zanimanja javnosti. Brez udeležencev, tako aktivnih kot pasivnih, ne bi mogli športa udejanjiti kot užitek za aktivne privrženice in ne kot storitve za gledalce (Doupona Topič in Petrović, 2007).

Pori, Jošt, Hosta in Pori, (2009) so ugotavljali motive odraslih Slovencev za spremljanje športnih prireditev ter odvisnost le-teh od spola in starosti merjencev. V raziskavi so anketirali 1727 odraslih Slovencev. Kot kažejo rezultati bi najpomembnejše motive lahko uvrstili v kategorijo dionizičnih vrednot, kar pomeni, da se športu z vidika gledalca pripisuje lahkotna vloga, ki ima namen sproščati in ponuja užitek. Analiza variance po spolu je pokazala, da so moški višje vrednotili motive. Rang motivov je bil podoben, le da je za ženske pomembnejši motiv *nacionalni pomen športa*, za moške pa motivi *atraktivnost športa*, *tekmovalnost in borbenost*. Mlajši anketiranci so pripisali motivom višjo oceno, v ospredje pa so postavili

motive *užitek, zabava in dinamičnost športa*. Podatki nam razkrivajo attribute športa, ki so in bodo privlačevali poglede mladih in starih.

Z enakim vprašalnikom, kot so ga uporabili v raziskavi Pori idr. (2009), so bili anketirani tudi študentje fakultete za šport (FŠ) v Ljubljani (Podmenik, Pori, 2009). Avtorici sta ugotovili, da so najpomembnejši motivi študentov FŠ za spremljanje športnih prireditev *osebna priljubljenost športa, užitek, zabava in lastno aktivno sodelovanje v športu*. Jereb, Burnik, Čeleš, Pori, Skender in Pori (2010) so raziskovali podobno na študentih pedagoške fakultete, Oddelka za šport v Bihaću. Študenti iz Bihaća so na prva tri mesta ovrednotili motive *užitek, osebna priljubljenost športa* ter *zabava*, na zadnja tri pa motive *veliko prostega časa, dejstvo, da šport spremlja večina* in *posameznik nima drugega dela*.

Cilji in hipoteze

Cilj naše raziskave je torej vezan na ugotavljanje značilnosti motivacije aktivnih in pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev ter na kakšen način in v kolikšni meri nanje vplivajo spol, starost, izobrazba in okolje. Želeli smo izvedeti, ali so naši gledalci le opazovalci športnih prireditev ali tudi aktivni udeleženci oziroma športno dejavni posamezniki ter koliko jim le ta aktivnost pomeni. Prav poznavanje osnovnih motivacijskih razsežnosti naj bi omogočilo pozitivno preobrazbo kulture športa, ki vse bolj vpliva na sodoben način življenja.

Cilji

- ugotoviti rang motivov aktivnih udeležencev (tekačev) rekreativnih tekaških prireditev,
- ugotoviti razlike v motivih tekačev glede na spol, starost, izobrazbo, kraj bivanja ter pogostost športne aktivnosti,
- ugotoviti rang motivov pasivnih udeležencev (gledalcev) rekreativnih tekaških prireditev,
- ugotoviti razlike v motivih gledalcev glede na spol, starost, izobrazbo, kraj bivanja ter pogostost športne aktivnosti,

- ugotoviti razlike v pogostosti, količini in pomembnosti športne aktivnosti med tekači in gledalci,
- ugotoviti katere so najbolj gledane športne panoge pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev.

Hipoteze

Ho1: ni statistično značilnih razlik v motivih aktivnih udeležencev med spoloma,

Ho2: ni statistično značilnih razlik v motivih aktivnih udeležencev po starosti,

Ho3: ni statistično značilnih razlik v motivih aktivnih udeležencev po izobrazbi,

Ho4: ni statistično značilnih razlik v motivih aktivnih udeležencev po kraju bivanja,

Ho5: ni statistično značilnih razlik v motivih aktivnih udeležencev po pogostosti športne aktivnosti,

Ho6: ni statistično značilnih razlik v motivih pasivnih udeležencev med spoloma,

Ho7: ni statistično značilnih razlik v motivih pasivnih udeležencev po starosti,

Ho8: ni statistično značilnih razlik v motivih pasivnih udeležencev po izobrazbi,

Ho9: ni statistično značilnih razlik v motivih pasivnih udeležencev po kraju bivanja,

Ho10: ni statistično značilnih razlik v motivih pasivnih udeležencev po pogostosti športne aktivnosti,

Ho11: ni statistično značilnih razlik po pogostosti, količini in pomembnosti športne aktivnosti med tekači in gledalci,

Ho12: nogomet je najbolj gledana športna panoga pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev.

2 METODE DE LA

Preizkušanci

Vzorec je zajemal 204 naključno izbranih odraslih aktivnih (100) in pasivnih (104) udeležencev rekreativnih tekaških prireditev.

Med vsemi anketiranci je bilo več predstavnikov moškega spola (54,4 %). Glede na starost so bili razporejeni v 6 starostnih skupin: 18 do 25 let (29,9%), 26 do 35 let (15,7%), 36 do 45 let (26,5%), 46 do 55 let (16,7%), 56 do 65 let (10,3%) ter 66 do 75 let (1,0%). Povprečna starost je bila $36,7 \pm 1,0$ let. Podatki so pokazali, da jih je po družinskem statusu 29,9% živelo s starši, 51,5% pa imelo družino z otroci. Glede na izobrazbo je 6,4% anketiranih končalo osnovno šolo, 16,7% zaključilo 2 ali 3-letno poklicno srednjo šolo, 39,2% 4-letno strokovno srednjo šolo, 6,9% 2-letno višjo šolo in 29,9% visoko šolo, fakulteto ali akademijo. Glede na kraj bivanja pa podatki kažejo, da so bili anketiranci skoraj uravnoteženi (mesto 52,0%).

Pripomočki

V raziskavi sta bila uporabljena 2 vprašalnika, ki poleg motivov vključujeta tudi nekatere demografske spremenljivke. Vprašalnik Participation Motivation Questionnaire - PMQ (Gill, Gross in Huddleston, 1983) je bil uporabljen za aktivne udeležence rekreativnih tekaških prireditev in zajema 30 različnih razlogov za ukvarjanje s športom (Priloga 1). Za ugotavljanje motivov pasivnih udeležencev (Priloga 2) smo uporabili vprašalnik s 24 motivi (Pori, Jošt, Hosta in Pori, 2009). Udeleženci so odgovarjali s pomočjo pet stopenjske lestvice pri obeh vprašalnikih, pri čemer pomeni 1 povsem nepomemben dejavnik in 5 zelo pomemben dejavnik.

Postopek

Vzorec je zajemal naključno izbrane polnoletne udeležence rekreativnih tekaških prireditev. Pasivni in aktivni udeleženci so izpolnjevali različne vprašalnike na kraju dogodka. Zbrani podatki so bili obdelani z različnimi statističnimi metodami s statističnim paketom SPSS za Windows ter program Microsoft Office Excell. Izračunane so bile srednje vrednosti za vsak motiv, izdelana lestvica motivov po pomembnosti. Za ugotavljanje razlik v motivih po spolu, starosti, izobrazbi, kraju bivanja ter pogostosti športne aktivnosti za obe skupini udeležencev

rekreativnih tekaških prireditev smo uporabili analizo variance (ANOVA). Tam, kjer so bile razlike statistično značilne smo uporabili Post-Hoc analizo. Vse hipoteze smo preverjali na ravni 5 odstotkov statističnega tveganja ($P=0,05$).

3 REZULTATI

Aktivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev

Pomembnost motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev

V tabeli 1 so prikazani odgovori, ki kažejo, kako aktivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev (tekači) vrednotijo posamezne motive.

Tabela 1

Sestava odgovorov, ki kažejo pomembnost motivov, ki so spodbudili anketirane k aktivni udeležbi na rekreativnih tekaških prireditvah

	Motiv	M (1-5)	SD	Zelo pom. (%)	Pom. (%)	Srednje pom. (%)	Ne pom. (%)	Povsem nepom. (%)
1	Želim biti telesno sposoben in zdrav.	4,72	0,62	78	18	3	0	1
2	Želim ostati v dobri formi.	4,46	0,78	59	32	6	2	1
3	Rad grem ven iz hiše.	4,36	0,87	55	31	11	1	2
4	Želim sprostiti svojo energijo.	4,15	0,98	44	37	11	6	2
5	Rad se zabavam.	4,14	0,92	42	37	15	5	1
6	Rad delam tisto v čemer sem spreten.	4,06	0,94	36	42	17	2	3
7	Rad srečam nove prijatelje.	4,05	0,96	38	37	19	4	2
8	Rad imam tovariški duh.	4,05	0,87	33	44	20	1	2
9	Rad nekaj počnem.	3,97	1,06	37	35	21	2	5
10	Rad imam akcije.	3,95	0,96	31	42	21	3	3
11	Želim sprostiti napetost.	3,94	1,08	34	41	16	3	6
12	Želim napredovati na višjo raven.	3,92	1,06	34	38	18	6	4
13	Želim biti s svojimi prijatelji.	3,89	0,91	29	37	29	4	1
14	Rad tekmujem.	3,66	1,20	33	21	31	9	6
15	Želim izpopolniti svoje spretnosti.	3,61	1,10	25	29	33	8	5
16	Rad potujem.	3,58	1,08	21	36	28	10	5
17	Rad imam izziv (kljubovanje).	3,58	1,16	26	28	30	10	6
18	Rad sem v skupini (ekipi).	3,53	1,23	23	36	22	9	10
19	Rad imam razburljive dogodke.	3,53	1,09	23	26	36	11	4
20	Rad imam skupinsko delo.	3,43	1,04	16	33	32	16	3
21	Rad uporabljam opremo in pripomočke.	3,26	1,12	15	26	36	16	7
22	Želim se naučiti novih spretnosti.	3,26	1,11	14	28	35	16	7
23	Rad bi se naučil trenirati.	3,25	1,31	20	27	25	14	14
24	Rad zmagujem.	2,99	1,28	16	19	26	26	13
25	Rad imam nagrade.	2,87	1,29	13	20	26	23	18
26	Rad se počutim pomembnega.	2,69	1,22	6	22	30	19	23
27	Všeč so mi trenerji in voditelji.	2,65	1,25	11	11	32	24	22
28	Želim si pridobiti družbeni položaj oz. priznanje.	2,38	1,17	6	9	31	25	29
29	Želim biti popularen.	2,33	1,14	3	13	29	24	31
30	Moji starši ali bližnji prijatelji želijo, da nastopam.	1,89	1,10	2	9	16	22	51

Legenda: M – aritmetična sredina; SD – standardna deviacija; Sig (F) – statistična značilnost F testa

Rezultati so pokazali, da je njihovih 5 najpomembnejših motivov za športno udejstvovanje *želim biti telesno sposoben in zdrav* (4,72), *želim ostati v dobri kondiciji* (4,46), *rad grem ven iz hiše* (4,36), *želim sprostiti svojo energijo* (4,15) ter *rad se zabavam* (4,14).

Motiv *želim biti telesno sposoben in zdrav* je v naši raziskavi izmed vseh motivov za tekače najbolj pomemben. Tekači dokaj visoko vrednotijo motiv *rad tekmujem* (3,66), v primerjavi z motivom *rad zmagujem* (2,99). Tudi motivi združevanja (*rad srečam nove prijatelje*, *rad imam tovariški duh* in *želim biti s prijatelji*) so za tekače pomembni, saj dosegajo povprečne vrednosti okrog 4,00.

Najmanj pomembni motivi za udeležbo tekačev na rekreativni tekaški prireditvi so bili *moji starši ali bližnji prijatelji želijo, da nastopam* (1,89), *želim biti popularen* (2,33) ter *želim si pridobiti družbeni položaj* (2,38). Tu lahko opazimo nepomembnost zunanjih motivov za rekreativne tekače, kot so zmage, nagrade, priznanje ter biti pomemben. Kar polovici tekačem pa želje staršev in bližnjih prijateljev predstavlja kot povsem nepomemben motiv.

Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po spolu

Ker smo v raziskavi želeli ugotoviti, ali moški in ženske podobno vrednotijo motive, smo njihove srednje vrednosti med seboj primerjali.

V tabeli 2 so prikazane povprečne vrednosti posameznih motivov za moški in ženski spol. Rezultati so pokazali, da so razlike med spoloma statistično značilne v 7 motivih. Rekreativne tekačice so višje kot tekači ovrednotile le 7 od 30 motivov, vendar razlike le-teh niso bile statistično značilne.

Statistično značilne razlike v motivih po spolu so se pojavile predvsem v zunanjih motivih: *rad tekmujem* (0,00), *rad zmagujem* (0,00), *rad imam akcijo* (0,00), *rad imam izziv* (0,01), *rad imam nagrade* (0,01) in *želim biti popularen* (0,04). Le tem so dali moški višji pomen.

Rekreativni tekači in tekačice podobno rangirajo motive združevanja: *rad sem v skupini/ekipi* (1,00), *rad srečam nove prijatelje* (0,95) ter *želim biti s svojimi prijatelji* (0,87), razen motiva *rad imam tovariški duh* (0,01), ki je med spoloma celo statistično značilno različen.

Tabela 2

Razlike v motivih aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na spol

Motiv	M (vsi)	SD	M moški	M ženske	Sig (F) spol	
1	Želim biti telesno sposoben in zdrav.	4,72	0,62	4,71	4,74	0,86
2	Želim ostati v dobri formi.	4,46	0,78	4,48	4,41	0,66
3	Rad grem ven iz hiše.	4,36	0,87	4,41	4,26	0,44
4	Želim sprostiti svojo energijo.	4,15	0,98	4,21	4,03	0,38
5	Rad se zabavam.	4,14	0,92	4,09	4,24	0,46
6	Rad delam tisto v čemer sem spreten.	4,06	0,94	4,08	4,03	0,82
7	Rad srečam nove prijatelje.	4,05	0,96	4,05	4,06	0,95
8	Rad imam tovariški duh.	4,05	0,87	4,21	3,74	0,01
9	Rad nekaj počnem.	3,97	1,06	4,08	3,76	0,17
10	Rad imam akcije.	3,95	0,96	4,17	3,53	0,00
11	Želim sprostiti napetost.	3,94	1,08	3,86	4,09	0,33
12	Želim napredovati na višjo raven.	3,92	1,06	4,00	3,76	0,30
13	Želim biti s svojimi prijatelji.	3,89	0,91	3,88	3,91	0,87
14	Rad tekmujem.	3,66	1,20	4,00	3,00	0,00
15	Želim izpopolniti svoje spretnosti.	3,61	1,10	3,67	3,50	0,48
16	Rad potujem.	3,58	1,08	3,53	3,68	0,53
17	Rad imam izziv (kljubovanje).	3,58	1,16	3,79	3,18	0,01
18	Rad sem v skupini (ekipi).	3,53	1,23	3,53	3,53	1,00
19	Rad imam razburljive dogodke.	3,53	1,09	3,55	3,50	0,84
20	Rad imam skupinsko delo.	3,43	1,04	3,48	3,32	0,46
21	Rad uporabljam opremo in pripomočke.	3,26	1,12	3,39	3,00	0,10
22	Želim se naučiti novih spretnosti.	3,26	1,11	3,18	3,41	0,33
23	Rad bi se naučil trenirati.	3,25	1,31	3,32	3,12	0,47
24	Rad zmagujem.	2,99	1,28	3,24	2,50	0,00
25	Rad imam nagrade.	2,87	1,29	3,11	2,41	0,01
26	Rad se počutim pomembnega.	2,69	1,22	2,79	2,50	0,27
27	Všeč so mi trenerji in voditelji.	2,65	1,25	2,79	2,38	0,13
28	Želim si pridobiti družbeni položaj oz. priznanje.	2,38	1,17	2,52	2,12	0,11
29	Želim biti popularen.	2,33	1,14	2,50	2,00	0,04
30	Moji starši ali bližnji prijatelji želijo, da nastopam.	1,89	1,10	2,00	1,68	0,17
Multivarjantni test	N=100		N=66	N=34	0,00	

Legenda: M – aritmetična sredina; SD – standardna deviacija; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po starosti

Najštevilčnejši (29,0%) so bili predstavniki starostne skupine od 36 do 45 let, najmanj pa jih je bilo v skupini od 66 do 75 let (2,0%). Tabela 3 prikazuje povprečne vrednosti posameznih motivov za šest različnih starostnih skupin. Vsi tekači, ne glede na starost, so na prvo mesto ovrednotili motiv *želim biti telesno sposoben in zdrav*. Statistično značilne razlike so se pokazale pri naslednjih motivih: *želim napredovati na višjo raven* (0,00), *želim si naučiti*

trenirati (0,00), vseč so mi trenerji in voditelji (0,00), želim si pridobiti družbeni položaj oz. priznanje (0,00), želim se naučiti novih spretnosti (0,03) ter rad se počutim pomembnega (0,04).

Tabela 3

Razlike v motivih aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na starost

Motiv	M vsi	M 18-25	M 26-35	M 36-45	M 46-55	M 56-65	M 66-75	Sig (F)
1 Želim biti telesno sposoben in zdrav.	4,72	4,74	4,77	4,59	4,78	4,82	5,00	0,82
2 Želim ostati v dobri formi.	4,46	4,37	4,62	4,38	4,56	4,45	5,00	0,80
3 Rad grem ven iz hiše.	4,36	4,48	4,23	4,41	4,11	4,36	5,00	0,64
4 Želim sprostiti svojo energijo.	4,15	4,33	4,15	4,34	3,89	3,64	4,00	0,27
5 Rad se zabavam.	4,14	4,56	4,31	3,93	4,00	3,82	3,50	0,07
6 Rad delam tisto v čemer sem spreten.	4,06	4,11	4,38	3,90	3,89	4,09	5,00	0,41
7 Rad srečam nove prijatelje.	4,05	4,19	4,23	4,07	3,78	3,73	5,00	0,34
8 Rad imam tovariški duh.	4,05	3,81	3,92	4,17	4,17	4,27	4,00	0,58
9 Rad nekaj počnem.	3,97	4,15	3,92	3,79	4,00	3,82	5,00	0,60
10 Rad imam akcije.	3,95	4,07	3,85	3,90	3,83	3,91	5,00	0,65
11 Želim sprostiti napetost.	3,94	4,15	3,69	3,97	3,78	3,82	4,50	0,74
12 Želim napredovati na višjo raven.	3,92	4,33	4,54	3,90	3,22	3,64	2,50	0,00
13 Želim biti s svojimi prijatelji.	3,89	4,04	3,69	3,93	3,94	3,64	3,50	0,76
14 Rad tekmujem.	3,66	3,59	4,15	3,72	3,33	3,55	4,00	0,56
15 Želim izpopolniti svoje spretnosti.	3,61	3,81	3,92	3,41	3,44	3,45	4,00	0,59
16 Rad potujem.	3,58	3,67	3,23	3,83	3,50	3,27	3,50	0,56
17 Rad imam izziv (kljubovanje).	3,58	3,81	3,77	3,59	3,22	3,45	3,00	0,59
18 Rad sem v skupini (ekipi).	3,53	3,89	4,00	3,34	3,11	3,36	3,00	0,18
19 Rad imam razburljive dogodke.	3,53	3,63	3,92	3,59	3,28	3,27	2,50	0,38
20 Rad imam skupinsko delo.	3,43	3,48	3,77	3,31	3,17	3,73	3,00	0,52
21 Rad uporabljam opremo in pripomočke.	3,26	3,41	3,46	3,14	3,28	2,91	3,50	0,80
22 Želim se naučiti novih spretnosti.	3,26	3,63	3,69	3,21	2,72	3,09	2,00	0,03
23 Rad bi se naučil trenirati.	3,25	3,56	4,31	3,10	2,83	2,55	2,00	0,00
24 Rad zmagujem.	2,99	3,22	3,46	2,69	3,06	2,64	2,50	0,37
25 Rad imam nagrade.	2,87	2,63	3,38	2,62	3,17	2,91	3,50	0,36
26 Rad se počutim pomembnega.	2,69	2,85	3,62	2,34	2,50	2,55	2,00	0,04
27 Všeč so mi trenerji in voditelji.	2,65	3,22	3,31	2,21	2,33	2,18	2,50	0,00
28 Želim si pridobiti družbeni položaj oz. priznanje.	2,38	2,81	3,08	1,93	2,00	2,55	1,00	0,00
29 Želim biti popularen.	2,33	2,44	3,00	2,07	2,17	2,45	1,00	0,09
30 Moji starši ali bližnji prijatelji želijo, da nastopam.	1,89	2,04	2,15	1,83	1,61	1,55	3,50	0,16
Multivariantni test	N=100	N=27	N=13	N=29	N=18	N=11	N=2	0,00

Legenda: M – aritmetična sredina; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

Analiza variance pokaže, da statistično značilne razlike so, vendar pa ne pove točno kje, med katerimi skupinami. Zato smo pri tistih motivih, ki se glede na starost statistično značilno razlikujejo, uporabili Post-Hoc analizo. Motiva *želim napredovati na višjo raven* ter *želim se*

naučiti novih spretnosti so tekači stari od 46 do 55 let statistično značilno nižje ovrednotili kot tekači mlajših starostnih kategorij od 18 do 25 let in od 26 do 35 let (tabela 1 v prilogi). Starostna skupina od 26 do 35 let drugače kot starejše starostne skupine vrednoti motiv *želim si naučiti trenirati*. Pri motivu *rad se počutim pomembnega* so se statistično značilne razlike pojavile le med skupinama od 26 do 35 let in od 36 do 45 let, pri motivu *všeč so mi trenerji in voditelji* pa med starostnima skupinama od 18 do 25 let in od 36 do 45 let. Vse ostale skupine so motiva ocenile podobno. Motiv *želim si pridobiti družbeni položaj oz. priznanje* so tekači stari od 36 do 45 let ovrednotili nižje kot obe mlajši starostni kategoriji.

Najmlajša starostna skupina, stari 18 do 25 let, na splošno nekoliko višje vrednoti motive od povprečnih vrednosti, razen dveh *rad imam tovariški duh* in *rad imam nagrade*. Starostna skupina od 26 do 35 let višje od povprečja vrednoti zunanje motive *rad zmagujem*, *rad imam nagrade*, *želim biti popularen*, *rad se počutim pomembnega* ter *želim si pridobiti družbeni položaj*, vendar le slednja dva motiva razlikujejo statistično značilno. Pomembno je poudariti, da mladim ne manjka niti notranjih motivov (*rad se zabavam*, *želim ostati v dobri formi*, *želim izpopolniti svoje spretnosti*, *rad bi se naučil novih spretnosti*, *rad bi se naučil trenirati*), stremijo pa k popolnosti, združevanju in zabavi. Starostna skupina od 36 do 45 let daje večji poudarek notranjim motivom ter manjši poudarek nekaterim zunanjim. Motiv *zabava* s starostjo močno pada iz povprečne vrednosti 4,56 na 3,50, vendar pa razlike med skupinami niso statistično značilne.

Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po izobrazbi

Med aktivnimi udeleženci rekreativnih tekaških prireditev je imelo največ tekačev končano 4-letno strokovno srednjo šolo (42,0%), katerim pa so sledili tekači s končano visoko šolo ali univerzo (31,0%). Doktorat ali magisterij je zaključil le en tekač.

Tabela 4 prikazuje primerjavo motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na stopnjo izobrazbe. Različno izobraženi tekači različno vrednotijo motive. Statistično značilne razlike so se pojavile pri dveh motivih, in sicer *želim biti s svojimi prijatelji* (0,01) ter *rad uporabljam opremo in pripomočke* (0,04). Tekači ne glede na stopnjo izobrazbe podobno vrednotijo motiv *želim biti s svojimi prijatelji*, statistično značilno različno ga od drugih vrednotijo le tekači s končano 2-letno višjo šolo. Slednji statistično značilno nižje od tekačev,

ki so končali 2-3-letno poklicno srednjo šolo vrednotijo tudi motiv *rad uporabljam opremo in pripomočke* (tabela 2 v prilogi).

Tabela 4

Razlike v motivih aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na izobrazbo

Motiv	M vsi	M Konča na OŠ	M 2-3-letna pokl. SŠ	M 4-letn. SŠ	Mean 2-letn. višja	Mean Visoka, UNI	Mean DR, MAG	Sig (F)	
1	Želim biti telesno sposoben in zdrav.	4,72	5,00	4,71	4,79	5,00	4,58	4,00	0,40
2	Želim ostati v dobri formi.	4,46	5,00	4,47	4,40	4,33	4,52	4,00	0,82
3	Rad grem ven iz hiše.	4,36	5,00	4,53	4,38	4,17	4,23	4,00	0,63
4	Želim sprostiti svojo energijo.	4,15	5,00	4,29	4,10	4,17	4,10	3,00	0,52
5	Rad se zabavam.	4,14	4,33	4,29	4,24	3,17	4,13	3,00	0,09
6	Rad delam tisto v čemer sem spreten.	4,06	4,67	4,41	4,02	3,83	3,90	4,00	0,44
7	Rad srečam nove prijatelje.	4,05	4,33	4,35	4,02	3,50	4,00	4,00	0,55
8	Rad imam tovariški duh.	4,05	4,67	4,53	3,95	3,83	3,90	4,00	0,13
9	Rad nekaj počnem.	3,97	4,33	4,00	4,10	3,83	3,77	4,00	0,84
10	Rad imam akcije.	3,95	4,33	4,24	3,98	4,00	3,71	4,00	0,56
11	Želim sprostiti napetost.	3,94	4,67	4,24	3,81	3,50	4,00	3,00	0,41
12	Želim napredovati na višjo raven.	3,92	3,67	4,00	3,98	3,50	3,90	4,00	0,94
13	Želim biti s svojimi prijatelji.	3,89	4,33	4,29	3,79	2,83	4,00	3,00	0,01
14	Rad tekmujem.	3,66	4,00	4,35	3,60	3,00	3,45	4,00	0,11
15	Želim izpopolniti svoje spretnosti.	3,61	4,67	4,12	3,52	3,17	3,42	4,00	0,12
16	Rad potujem.	3,58	3,67	3,65	3,60	3,17	3,61	3,00	0,94
17	Rad imam izziv (kljubovanje).	3,58	4,33	4,06	3,52	3,33	3,39	3,00	0,34
18	Rad sem v skupini (ekipi).	3,53	4,33	3,41	3,48	2,83	3,71	4,00	0,52
19	Rad imam razburljive dogodke.	3,53	3,33	3,76	3,38	3,00	3,77	2,00	0,25
20	Rad imam skupinsko delo.	3,43	3,33	3,65	3,40	2,83	3,48	3,00	0,70
21	Rad uporabljam opremo in pripomočke.	3,26	3,00	3,94	3,26	2,33	3,10	3,00	0,04
22	Želim se naučiti novih spretnosti.	3,26	3,33	3,59	3,26	2,67	3,19	3,00	0,65
23	Rad bi se naučil trenirati.	3,25	4,33	3,71	3,26	2,33	3,03	4,00	0,14
24	Rad zmagujem.	2,99	3,33	3,24	3,07	2,67	2,81	2,00	0,76
25	Rad imam nagrade.	2,87	3,33	3,24	2,83	3,00	2,65	3,00	0,74
26	Rad se počutim pomembnega.	2,69	2,67	2,76	2,74	2,67	2,58	3,00	0,99
27	Všeč so mi trenerji in voditelji.	2,65	3,00	2,76	2,90	2,33	2,23	4,00	0,20
28	Želim si pridobiti družbeni položaj oz. priznanje.	2,38	3,33	2,53	2,52	2,67	1,97	2,00	0,20
29	Želim biti popularen.	2,33	2,33	2,65	2,31	2,17	2,23	2,00	0,88
30	Moji starši ali bližnji prijatelji želijo, da nastopam.	1,89	1,00	2,12	2,19	1,67	1,52	1,00	0,06
Multivariantni test	N=100	N=3	N=17	N=42	N=6	N=31	N=1	0,00	

Legenda: M – aritmetična sredina; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

Razlike v povprečnih vrednosti motivov glede na različno raven izobrazbe so se pojavile še v incentivu (le te smo podrobneje navedli v podpoglavju motivacija in motivi) združevanje (*rad*

imam tovariški duh, želim biti s svojimi prijatelji) ter popolnosti (*želim izpopolniti svoje spretnosti in želim se naučiti trenirati*), vendar niso bile statistično značilne. Motiv *rad se zabavam* z višjo izobrazbo nekoliko pada, tekači s končano 2-letno višjo šolo ter doktoratom ali magisterijem motivu pripisujejo srednjo vrednost okrog 3,00 (tabela 4). Tudi motivi združevanja pri tekačih s končano 2-letno višjo šolo dosegajo nižje vrednosti, med 2 in 3, kar pomeni, da je zanje motiv nepomemben oz. srednje pomemben.

Motivi, na katere izobrazba ne vpliva so *rad se počutim pomembnega* (0,99), *želim napredovati na višjo raven* (0,94), *rad potujem* (0,94), *želim biti popularen* (0,88), *rad nekaj počnem* (0,84) ter *želim si ostati v dobri kondiciji* (0,82). Motiva z najvišjo (*želim biti telesno sposoben in zdrav*) in najnižjo srednjo vrednostjo (*moji starši ali bližnji prijatelji želijo, da nastopam*) sta pri vseh stopnjah izobrazbe na istem mestu.

Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po kraju bivanja

Poleg ostalih demografskih podatkov o tekačih nas je zanimalo tudi, ali kraj bivanja tudi vpliva na motiviranost tekačev.

Tabela 5 prikazuje primerjavo motivov rekreativnih tekačev glede na kraj bivanja. Rezultati so pokazali, da se aktivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev po kraju bivanja statistično značilno razlikujejo samo v motivu *želim napredovati na višjo raven* (0,03), kateremu prebivalci izven mesta dajejo višjo vrednost.

Odstopanja v srednjih vrednostih so opazna še v motivih *rad uporabljam opremo in pripomočke* (0,10), *moji starši ali bližnji prijatelji želijo, da nastopam* (0,11) ter *želim izpopolniti svoje spretnosti* (0,12), vendar razlike niso bile statistično značilne. Vsem tem motivom tekači, ki bivajo izven mest, pripisujejo višjo vrednost in tudi višje rangirajo večino motivov. Predvsem dajejo večji poudarek motivom popolnosti (*želim napredovati na višjo raven, želim izpopolniti svoje spretnosti, želim se naučiti novih spretnosti* ter *rad bi se naučil trenirati*) pa tudi zunanjim, storilnostno naravnanim motivom *rad zmagujem, rad imam nagrade, želim biti popularen* ter *rad se počutim pomembnega*. Tekači iz mest so bolj zagovorniki notranjih motivov in manj zunanjih. Slednji motivi se pri obeh skupinah pojavljajo na dnu lestvice motivov.

Tabela 5

Razlike v motivih aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na kraj bivanja

Motiv	M (vsi)	SD	M mesto	M vas, kraj, naselje	Sig (F) kraj bivanja	
1	Želim biti telesno sposoben in zdrav.	4,72	0,62	4,74	4,69	0,69
2	Želim ostati v dobri formi.	4,46	0,78	4,43	4,50	0,67
3	Rad grem ven iz hiše.	4,36	0,87	4,47	4,21	0,16
4	Želim sprostiti svojo energijo.	4,15	0,98	4,12	4,19	0,73
5	Rad se zabavam.	4,14	0,92	4,10	4,19	0,64
6	Rad delam tisto v čemer sem spreten.	4,06	0,94	4,02	4,12	0,60
7	Rad srečam nove prijatelje.	4,05	0,96	4,10	3,98	0,52
8	Rad imam tovariški duh.	4,05	0,87	3,98	4,14	0,37
9	Rad nekaj počnem.	3,97	1,06	4,03	3,88	0,48
10	Rad imam akcije.	3,95	0,96	3,93	3,98	0,82
11	Želim sprostiti napetost.	3,94	1,08	3,81	4,12	0,16
12	Želim napredovati na višjo raven.	3,92	1,06	3,72	4,19	0,03
13	Želim biti s svojimi prijatelji.	3,89	0,91	3,91	3,86	0,76
14	Rad tekmujem.	3,66	1,20	3,53	3,83	0,22
15	Želim izpopolniti svoje spretnosti.	3,61	1,10	3,47	3,81	0,12
16	Rad potujem.	3,58	1,08	3,64	3,50	0,53
17	Rad imam izziv (kljubovanje).	3,58	1,16	3,57	3,60	0,91
18	Rad sem v skupini (ekipi).	3,53	1,23	3,47	3,62	0,54
19	Rad imam razburljive dogodke.	3,53	1,09	3,41	3,69	0,21
20	Rad imam skupinsko delo.	3,43	1,04	3,40	3,48	0,71
21	Rad uporabljam opremo in pripomočke.	3,26	1,12	3,10	3,48	0,10
22	Želim se naučiti novih spretnosti.	3,26	1,11	3,14	3,43	0,20
23	Rad bi se naučil trenirati.	3,25	1,31	3,10	3,45	0,19
24	Rad zmagujem.	2,99	1,28	2,86	3,17	0,24
25	Rad imam nagrade.	2,87	1,29	2,71	3,10	0,14
26	Rad se počutim pomembnega.	2,69	1,22	2,53	2,90	0,14
27	Všeč so mi trenerji in voditelji.	2,65	1,25	2,57	2,76	0,45
28	Želim si pridobiti družbeni položaj oz. priznanje.	2,38	1,17	2,36	2,40	0,86
29	Želim biti popularen.	2,33	1,14	2,22	2,48	0,28
30	Moji starši ali bližnji prijatelji želijo, da nastopam.	1,89	1,10	1,74	2,10	0,11
Multivariantni test	N=100		N=58	N=42	0,00	

Legenda: M – aritmetična sredina; SD – standardna deviacija; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti ukvarjanja s športno aktivnostjo

Ker so tekači po pogostosti različno športno aktivni, nekateri le 1-3x mesečno, tisti bolj zagrizeni pa vsak dan, smo želeli ugotoviti, ali ne glede na različno pogosto športno aktivnost podobno ocenjujejo posamezne motive.

Tabela 6

Razlike v motivih aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na pogostost ukvarjanja s športom

Motiv	M vsi	M 1-3x / mesec	M 1x / teden	M 2-3x / teden	M 4-6x / teden	M vsak dan	Sig (F)
1 Želim biti telesno sposoben in zdrav.	4,72	3,00	4,50	4,64	4,77	5,00	0,01
2 Želim ostati v dobri formi.	4,46	3,00	4,17	4,31	4,55	4,85	0,05
3 Rad grem ven iz hiše.	4,36	4,00	4,17	4,28	4,45	4,38	0,87
4 Želim sprostiti svojo energijo.	4,15	5,00	4,00	4,08	4,09	4,54	0,52
5 Rad se zabavam.	4,14	4,00	4,00	3,94	4,30	4,23	0,54
6 Rad delam tisto v čemer sem spreten.	4,06	4,00	3,83	3,78	4,16	4,62	0,07
7 Rad srečam nove prijatelje.	4,05	4,00	3,50	4,00	4,18	4,00	0,57
8 Rad imam tovariški duh.	4,05	4,00	4,50	3,97	4,14	3,77	0,46
9 Rad nekaj počnem.	3,97	3,00	4,33	3,81	4,05	4,08	0,61
10 Rad imam akcije.	3,95	4,00	3,50	3,75	4,09	4,23	0,29
11 Želim sprostiti napetost.	3,94	3,00	4,17	3,92	3,89	4,15	0,81
12 Želim napredovati na višjo raven.	3,92	4,00	3,83	3,36	4,34	4,08	0,00
13 Želim biti s svojimi prijatelji.	3,89	4,00	4,00	3,72	4,02	3,85	0,69
14 Rad tekmujem.	3,66	3,00	3,33	3,28	3,93	4,00	0,10
15 Želim izpopolniti svoje spretnosti.	3,61	3,00	3,83	3,17	3,82	4,08	0,03
16 Rad potujem.	3,58	3,00	4,17	3,58	3,57	3,38	0,66
17 Rad imam izziv (kljubovanje).	3,58	2,00	3,17	3,17	3,89	4,00	0,01
18 Rad sem v skupini (ekipi).	3,53	4,00	3,33	3,44	3,66	3,38	0,89
19 Rad imam razburljive dogodke.	3,53	3,00	3,33	3,25	3,91	3,15	0,04
20 Rad imam skupinsko delo.	3,43	4,00	3,50	3,36	3,48	3,38	0,96
21 Rad uporabljam opremo in pripomočke.	3,26	4,00	3,33	2,97	3,45	3,31	0,38
22 Želim se naučiti novih spretnosti.	3,26	4,00	3,67	2,92	3,55	3,00	0,08
23 Rad bi se naučil trenirati.	3,25	3,00	3,67	2,61	3,66	3,46	0,01
24 Rad zmagujem.	2,99	5,00	2,83	2,42	3,23	3,69	0,00
25 Rad imam nagrade.	2,87	3,00	3,50	2,50	3,02	3,08	0,26
26 Rad se počutim pomembnega.	2,69	5,00	2,67	2,39	2,91	2,62	0,12
27 Všeč so mi trenerji in voditelji.	2,65	3,00	2,67	2,28	3,00	2,46	0,13
28 Želim si pridobiti družbeni položaj oz. priznanje.	2,38	3,00	2,83	2,00	2,61	2,38	0,15
29 Želim biti popularen.	2,33	2,00	2,67	2,08	2,50	2,31	0,51
30 Moji starši ali bližnji prijatelji želijo, da nastopam.	1,89	4,00	2,17	1,58	1,95	2,23	0,08
Multivariantni test	N=100	N=1	N=6	N=36	N=44	N=13	0,00

Legenda: M – aritmetična sredina; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

V tabeli 6 so prikazane povprečne vrednosti posameznih motivov rekreativnih tekačev glede na pogostost ukvarjanja s športno aktivnostjo. Statistično značilne razlike so se pojavile pri 8 motivih: *želim napredovati na višjo raven* (0,00), *rad zmagujem* (0,00), *želim biti telesno sposoben in zdrav* (0,01), *rad imam izziv* (0,01), *rad bi se naučil trenirati* (0,01), *želim izpopolniti svoje spretnosti* (0,03), *rad imam razburljive dogodke* (0,04) ter *želim ostati v dobri kondiciji* (0,05).

Post-Hoc analiza je pokazala, da najpomembnejši motiv *želim biti telesno sposoben in zdrav* statistično značilno višje vrednotijo tekači, ki so športno dejavni vsak dan, v primerjavi s tekači, ki so aktivni 2-3x in 4-6x na teden (tabela 3 v prilogi). Motive *želim napredovati na višjo raven*, *rad imam izziv* ter *rad bi se naučil trenirati* statistično značilno razlikujeta le skupini tekačev, ki so aktivni 2-3x in 4-6x tedensko. Tekači, ki so aktivni 2-3x tedensko statistično značilno nižje vrednotijo motiva *želim izpopolniti svoje spretnosti* ter *rad zmagujem*, kot pogosteje športno dejavni tekači. Motiv *rad imam razburljive dogodke* je pomembnejši tekačem, ki so športno aktivni 4-6x na teden, kot vsem manj pogosto dejavnim. Najpogosteje aktivni tekači višje od tekačev, ki so aktivni 1x in 2-3x tedensko, ocenjujejo motiv *želim ostati v dobri kondiciji*.

Vsi tekači, ki se s športno aktivnostjo ukvarjajo vsak dan (13%), so motiv *želim biti telesno sposoben in zdrav* označili kot zelo pomemben (5,00). Ta skupina je višje motivirana od ostalih, saj skoraj vsem motivom pripisuje nekoliko višje srednje vrednosti, vendar statistično značilno višje le prvima dvema rangiranima motivoma ter motivu *rad zmagujem*.

Motivom *želim biti telesno sposoben in zdrav*, *želim ostati v dobri kondiciji*, *želim sprostiti svojo energijo* ter *rad potujem* s pogostostjo športne aktivnosti povprečne vrednosti motiva naraščajo (tabela 13). Vsi rekreativni tekači, ne glede na pogostost športne aktivnosti pa podobno vrednotijo motiva združevanja, *rad imam skupinsko delo* (0,96) in *rad se v skupini/ekipi* (0,89) ter motiv *rad grem ven iz hiše* (0,87).

Motiv *rad se zabavam* so najvišje ovrednotili tisti tekači, ki se s športno aktivnostjo ukvarjajo 4-6x tedensko. Le tem so pomembni tudi motivi popolnosti (*želim napredovati na višjo raven*, *želim ostati v dobri kondiciji* ter *želim izpopolniti svoje spretnosti*). Tekači, ki so telesno aktivni 2-3x na teden so na splošno motive ocenili nekoliko nižje, vsem osmim statistično značilnim motivom pa so pripisali nižje vrednosti.

Pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev

Pomembnost motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev

Podobno kot pri aktivnih udeležencih rekreativnih tekaških prireditev so nas na podlagi drugega vprašalnika (Pori, Jošt, Hosta in Pori, 2009) zanimali prevladujoči motivi gledalcev za udeležbo na tovrstni prireditvi.

Tabela 7

Sestava odgovorov, ki kažejo pomembnost motivov, ki so spodbudili pasivne udeležence k spremljanju rekreativnih tekaških prireditev

Motiv	M (1-5)	SD	Zelo pom. (%)	Pom. (%)	Srednje pom. (%)	Nepom. (%)	Povsem nepom. (%)
Zabava	3,97	0,90	27,9	50,0	15,4	4,8	1,9
Užitek	3,94	1,08	36,5	34,6	20,2	3,8	4,8
Koristen način preživljanja prostega časa	3,88	1,16	37,5	31,7	18,3	6,7	5,8
Osebna priljubljenost športa	3,84	1,14	31,7	38,5	19,2	2,9	7,7
Dinamičnost športa	3,80	1,06	26,9	41,3	21,2	5,8	4,8
Uspeh utrjuje samozavest	3,70	1,22	30,8	31,7	24,0	3,8	9,6
Navijanje za klub ali posameznika	3,67	1,30	37,5	19,2	25,0	9,6	8,7
Atraktivnost športa	3,55	1,03	18,3	36,5	30,8	10,6	3,8
Uspehi pomagajo premagovati težave	3,51	1,25	22,1	37,5	21,2	7,7	11,5
Tekmovalnost, borbenost, boj za zmago	3,42	1,34	22,1	36,5	19,2	5,8	16,3
Uspehi slovenskih športnikov	3,38	1,14	14,4	40,4	21,2	17,3	6,7
Zanimanje za dosežek	3,38	1,26	25,0	22,1	27,9	16,3	8,7
Nacionalni pomen športa	3,33	1,14	18,3	24,0	36,5	14,4	6,7
Lastno aktivno sodelovanje v športu	3,33	1,35	22,1	30,8	20,2	11,5	15,4
Nepredvidljivost športnega rezultata	3,18	1,15	11,5	30,8	32,7	14,4	10,6
Element splošne kulture	3,13	1,13	11,5	27,9	31,7	20,2	8,7
Poznavanje življenja športnikov	2,80	1,24	8,7	22,1	29,8	19,2	20,2
Veliko prostega časa	2,79	1,11	5,8	21,2	33,7	25,0	14,4
Gledanje zadovolji potrebo po šp. akt.	2,72	1,31	8,7	25,0	20,2	22,1	24,0
Estetski videz	2,57	1,17	3,8	18,3	34,6	17,3	26,0
Dejstvo, da šport spremlja večina	2,54	1,11	3,8	15,4	32,7	26,9	21,2
Medijska odmevnost	2,38	1,15	4,8	10,6	30,8	25,0	28,8
Nepoznanost športne panoge	2,38	1,08	2,9	11,5	32,7	26,9	26,0
Posameznik nima drugega dela	1,90	1,07	1,0	9,6	17,3	23,1	49,0

Legenda: M – aritmetična sredina; SD – standardna deviacija

V tabeli 7 so prikazani rezultati, ki kažejo, kako pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev vrednotijo posamezne motive. Najpomembnejši motivi za udejstvovanje so bili *zabava* (3,97), *užitek* (3,94) ter *koristen način preživljanja prostega časa* (3,88) najmanj pomembno pa je bilo to, da *posameznik nima drugega dela* (1,90), *nepoznanost športne panoge* (2,38) ter *medijska odmevnost* (2,38).

Zabava in užitek kot najpomembnejša motiva kažeta na attribute športa. Ljudje se danes zavedajo pomembnosti športne aktivnosti, zato svoj prosti čas želijo preživeti koristno v aktivnem smislu. *Osebna priljubljenost športa*, torej teka, je 4. najpomembnejši motiv zaradi katerega se gledalci odločajo za spremljanje rekreativnih tekaških prireditev.

Motiv, *dejstvo, da šport spremlja večina*, se izkaže za nepomemben in je v skladu z ugotovitvami v isti raziskavi, kjer si 36,5% anketiranih zelo pogosto in 30,8% pogosto ogleda športne prireditve po TV (tabela 8). Vsi ostali načini (časopisi, radio, teletekst, internet in ogled v živo) spremljanja so nižje zastopani.

49,0% gledalcev ocenjuje motiv *posameznik nima drugega dela* kot nepomemben oziroma sploh nepomemben (tabela 7). Tek je med splošno populacijo poznan, saj je poleg hoje temelj človekovega gibanja, zato je motiv *nepoznanost športne panoge* tudi nizko na lestvici motivov.

Iz tabele 8 je razvidno, da anketirani najpogosteje spremljajo šport preko gledanja televizije. Televiziji sledi spremljanje v živo, spremljanje preko interneta, časopisa in radia. Teletekst pa anketiranci spremljajo najmanj.

Tabela 8

Mediji, preko katerih pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev spremljajo šport

Medij	M (1-5)	SD	Sploh ne velja %	Ne velja %	Delno velja %	Velja %	Popol noma velja %	M moški	M ženske	Sig (F)
TV	3,87	1,15	5,8	5,8	21,2	30,8	36,5	4,11	3,68	0,06
Spremljanje v živo	2,97	1,12	11,5	20,2	36,5	23,1	8,7	2,91	3,02	0,64
Internet	2,85	1,33	23,1	15,4	26,9	23,1	11,5	3,04	2,69	0,19
Časopis	2,84	1,21	16,3	23,1	30,8	20,2	9,6	2,78	2,88	0,67
Radio	2,66	1,15	18,3	27,9	28,8	19,2	5,8	2,62	2,69	0,75
TTX	2,28	1,26	37,5	23,1	18,3	16,3	4,8	2,51	2,10	0,10

Legenda: M – aritmetična sredina; SD – standardna deviacija; Sig (F) – statistična značilnost F testa

Razlike med spoloma niso statistično značilne, pa vendar moški pogosteje spremljajo šport preko interneta kot v živo, ženske pa slednjemu mediju namenjajo toliko pozornosti kot radiu. Športnih dogodkov v živo se, kot kažejo rezultati, ženske pogosteje udeležujejo kot moški.

Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po spolu

Tabela 9 prikazuje razlike v motivih gledalk in gledalcev rekreativnih tekaških prireditev. Rezultati so pokazali, da so moški statistično značilno višje ovrednotili tri motive *lastno aktivno sodelovanje v športu* (0,01), *tekmovalnost, borbenost za zmago* (0,01) ter *osebna priljubljenost športa* (0,05).

Tabela 9

Razlike v motivih pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na spol

Motiv	M vsi	SD vsi	M moški	M ženske	Sig (F) spol
1 Zabava	3,97	0,90	4,00	3,95	0,78
2 Užitek	3,94	1,08	4,02	3,88	0,51
3 Koristen način preživljanja prostega časa	3,88	1,16	3,80	3,95	0,52
4 Osebna priljubljenost športa	3,84	1,14	4,09	3,64	0,05
5 Dinamičnost športa	3,80	1,06	3,87	3,75	0,57
6 Uspeh utrjuje samozavest	3,70	1,22	3,71	3,69	0,95
7 Navijanje za klub ali posameznika	3,67	1,30	3,58	3,75	0,52
8 Atraktivnost športa	3,55	1,03	3,71	3,42	0,16
9 Uspehi pomagajo premagovati težave	3,51	1,25	3,60	3,44	0,52
10 Tekmovalnost, borbenost, boj za zmago	3,42	1,34	3,80	3,14	0,01
11 Uspehi slovenskih športnikov	3,38	1,14	3,56	3,25	0,18
12 Zanimanje za dosežek	3,38	1,26	3,53	3,27	0,30
13 Nacionalni pomen športa	3,33	1,14	3,29	3,36	0,77
14 Lastno aktivno sodelovanje v športu	3,33	1,35	3,73	3,02	0,01
15 Nepredvidljivost športnega rezultata	3,18	1,15	3,38	3,03	0,13
16 Element splošne kulture	3,13	1,13	2,96	3,27	0,16
17 Poznavanje življenja športnikov	2,80	1,24	2,78	2,81	0,89
18 Veliko prostega časa	2,79	1,11	2,73	2,83	0,66
19 Gledanje zadovolji potrebo po šp. akt.	2,72	1,31	2,56	2,85	0,26
20 Estetski videz	2,57	1,17	2,73	2,44	0,21
21 Dejstvo, da šport spremlja večina	2,54	1,11	2,42	2,63	0,35
22 Medijska odmevnost	2,38	1,15	2,51	2,27	0,29
23 Nepoznanost športne panoge	2,38	1,08	2,44	2,34	0,63
24 Posameznik nima drugega dela	1,90	1,07	2,07	1,78	0,18
Multivariatni test	N=104		N=45	N=59	0,00

Legenda: M – aritmetična sredina; SD – standardna deviacija; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

Ženske so višje ovrednotile le 8 od 24 motivov, in sicer *koristen način preživljanja prostega časa, navijanje za klub ali posameznika, nacionalni pomen športa, element splošne kulture* ter nižje rangirane motive *poznavanje življenja športnikov, veliko prostega časa, gledanje zadovolji potrebo po športni aktivnosti ter dejstvo, da šport spremlja večina*. Statistično značilnih razlik med spoloma v pomembnosti le teh nismo ugotovili.

Moški so na prva tri mesta ovrednotili motive *osebna priljubljenost športa* (4,09), *užitek* (4,02) ter *zabava* (4,00), ženske pa motive *zabava* (3,95), *koristen način preživljanja prostega časa* (3,95) ter *užitek* (3,88).

Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po starosti

Udeleženci rekreativnih tekaških prireditev so bili stari od 18 do 65 let in razvrščeni v 5 starostnih skupin. Prav tako kot pri aktivnih udeležencih je bilo največje število udeležencev iz starostne skupine od 18 do 25 let in od 36 do 45 let.

Tabela 10

Razlike v motivih pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na starost

Motiv	M vsi	M 18-25	M 26-35	M 36-45	M 46-55	M 56-65	Sig (F)
1 Zabava	3,97	4,12	4,11	4,04	3,81	3,30	0,11
2 Užitek	3,94	3,94	3,74	3,96	4,06	4,10	0,90
3 Koristen način preživljanja prostega časa	3,88	3,59	3,89	4,16	3,88	4,20	0,36
4 Osebna priljubljenost športa	3,84	4,15	3,58	3,76	3,75	3,60	0,40
5 Dinamičnost športa	3,80	3,91	3,68	3,96	3,63	3,50	0,67
6 Uspeh utrjuje samozavest	3,70	3,76	3,63	3,84	3,56	3,50	0,92
7 Navijanje za klub ali posameznika	3,67	3,85	3,26	3,84	3,56	3,60	0,55
8 Atraktivnost športa	3,55	3,50	3,53	3,64	3,69	3,30	0,89
9 Uspehi pomagajo premagovati težave	3,51	3,44	3,47	3,44	3,56	3,90	0,88
10 Tekmovalnost, borbenost, boj za zmago	3,42	3,76	3,00	3,44	3,13	3,50	0,30
11 Uspehi slovenskih športnikov	3,38	3,38	3,11	3,40	3,63	3,50	0,75
12 Zanimanje za dosežek	3,38	3,59	3,00	3,44	3,31	3,40	0,61
13 Nacionalni pomen športa	3,33	3,24	2,89	3,44	3,56	3,80	0,23
14 Lastno aktivno sodelovanje v športu	3,33	3,74	3,05	3,24	2,63	3,80	0,05
15 Nepredvidljivost športnega rezultata	3,18	3,47	2,68	3,24	3,00	3,30	0,18
16 Element splošne kulture	3,13	2,74	2,84	3,44	3,13	4,30	0,00
17 Poznavanje življenja športnikov	2,80	2,65	2,16	3,12	3,00	3,40	0,04
18 Veliko prostega časa	2,79	2,74	2,16	3,12	2,88	3,20	0,04
19 Gledanje zadovolji potrebo po šp. akt.	2,72	2,56	2,58	2,92	2,94	2,70	0,79
20 Estetski videz	2,57	2,65	1,95	2,64	2,44	3,50	0,01
21 Dejstvo, da šport spremlja večina	2,54	2,35	2,26	2,60	2,94	2,90	0,25
22 Medijska odmevnost	2,38	2,29	1,84	2,52	2,94	2,40	0,07
23 Nepoznanost športne panoge	2,38	2,15	2,11	2,60	2,69	2,70	0,20
24 Posameznik nima drugega dela	1,90	1,79	1,84	1,88	1,94	2,40	0,63
Multivariatni test	N=104	N=34	N=19	N=25	N=16	N=10	0,00

Legenda: M – aritmetična sredina; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

Tabela 10 prikazuje primerjavo motivov gledalcev različnih starostnih skupin. Pri nižje rangiranih motivih opazimo statistično značilne razlike v petih motivih: *element splošne kulture* (0,00), *estetski videz* (0,01), *poznavanje življenja športnika* (0,04), *veliko prostega*

časa (0,04) ter *lastno aktivno sodelovanje v športu* (0,05). Rezultati Post-Hoc analize so pokazali, da se v motivu *lastno aktivno sodelovanje v športu* statistično značilno razlikujeta le starostni skupini od 18 do 25 let in od 46 do 55 let (tabela 4 v prilogi). Motiv *element splošne kulture* je statistično značilno višje od ostalih, razen starostne skupine od 36 do 45 let, ovrednotila najstarejša starostna skupina. Gledalci stari od 26 do 35 let so drugače od starostne skupine od 36 do 45 let ocenili motiva *veliko prostega časa* ter *poznavanje življenja športnikov*. Večje odstopanje v slednjem motivu je bilo zaznati tudi med najstarejšo starostno skupino in gledalci starimi od 26 do 35 let (Sig = 0,07). Motiv *estetski videz* so starostne skupine ovrednotile podobno, do statistično značilnih razlik je prišlo le med skupinama od 26 do 35 let ter od 56 do 65 let. Mogoče izpostavimo še motiv *medijska odmevnost*, ki je skoraj statistično značilen med starostnima kategorijama od 26 do 35 let in od 56 do 65 let (Sig = 0,07).

Ko pogledamo rang motivov med posameznimi starostnimi skupinami, opazimo, da je 5 vodilnih motivov (*zabava*, *užitek*, *koristno preživljanje prostega časa*, *osebna priljubljenost športa* in *dinamičnost športa*) prisotnih pri vseh starostnih skupinah v ospredju, razen motiv *zabava*, ki pri najstarejših močno odstopa, od najmlajše starostne skupine, vendar pa ne statistično značilno (0,08). Motiv *koristen način preživljanja prostega časa* pa najmlajši pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev rangirajo na 9. mesto. Nad 46 let se po lestvici vzpenja tudi motiv *nacionalni pomen športa*, ki je v najstarejši kategoriji celo na petem mestu. Pri slednji starostni skupini je na prvem mestu *element splošne kulture*, ki je pri drugih starostnih skupinah šele okoli 15. mesta.

Nizko na lestvici pri vseh starostnih skupinah so motivi *posameznik nima drugega dela*, *nepoznavanje športne panoge*, *medijska odmevnost* ter *veliko prostega časa*. Vse starostne skupine pa podobno rangirajo motive *uspeh utrjuje samozavest* (0,92), *užitek* (0,90) ter *atraktivnost športa* (0,89).

Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po izobrazbi

Tudi pri pasivnih udeležencih je prav tako kot pri aktivnih največ tekačev s končano 4-letno strokovno srednjo šolo ter visoko šolo ali univerzo. Nihče od tekačev ni končal doktorat ali magisterij, nedokončano osnovno šolo pa je imel le 1.

Tabela 11 prikazuje primerjavo motivov gledalcev glede na različno stopnjo izobrazbe. Rezultati so pokazali, da pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev statistično značilno različno vrednotijo 7 motivov: *lastno aktivno sodelovanje v športu* (0,00), *osebna priljubljenost športa* (0,01), *estetski videz* (0,01), *element splošne kulture* (0,02), *posameznik nima drugega dela* (0,02), *uspeh utrjuje samozavest* (0,04) ter *nepoznanost športne panoge* (0,05).

Tabela 11

Razlike v motivih pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na izobrazbo

Motiv	M vsi	M Nedokončana OŠ	M Dokončana OŠ	M 2-3 - letna pokl. SŠ	M 4 – letna str. SŠ	M 2 – letna višja	M Visoka, UNI	Sig (F) IZOB-RAZBA
1 Zabava	3,97	4,00	4,20	3,71	4,00	3,88	4,03	0,80
2 Užitek	3,94	4,00	4,10	3,71	4,03	4,25	3,83	0,83
3 Koristen način preživljanja prostega časa	3,88	1,00	3,70	3,76	3,84	4,25	4,07	0,14
4 Osebna priljubljenost športa	3,84	1,00	4,00	3,12	4,13	4,13	3,83	0,01
5 Dinamičnost športa	3,80	3,00	4,10	3,59	3,79	3,88	3,83	0,84
6 Uspeh utrjuje samozavest	3,70	1,00	4,00	3,12	3,68	4,13	3,93	0,04
7 Navijanje za klub ali posameznika	3,67	2,00	4,10	3,24	3,95	3,63	3,50	0,23
8 Atraktivnost športa	3,55	3,00	4,00	3,41	3,45	3,88	3,53	0,61
9 Uspehi pomagajo premagovati težave	3,51	3,00	4,30	3,06	3,37	4,25	3,50	0,08
10 Tekmovalnost, borbenost, boj za zmago	3,42	1,00	4,10	3,00	3,47	4,00	3,30	0,09
11 Uspehi slovenskih športnikov	3,38	2,00	4,00	3,12	3,34	3,75	3,33	0,28
12 Zanimanje za dosežek	3,38	2,00	3,60	3,41	3,50	4,00	3,03	0,31
13 Nacionalni pomen športa	3,33	2,00	3,90	3,06	3,11	3,75	3,50	0,15
14 Lastno aktivno sodelovanje v športu	3,33	3,00	4,04	2,18	3,58	4,13	3,23	0,00
15 Nepredvidljivost športnega rezultata	3,18	1,00	3,50	2,82	3,26	3,50	3,17	0,23
16 Element splošne kulture	3,13	2,00	2,90	2,53	3,05	3,88	3,50	0,02
17 Poznavanje življenja športnikov	2,80	2,00	3,50	2,47	2,71	3,50	2,70	0,17
18 Veliko prostega časa	2,79	2,00	3,50	2,65	2,58	3,38	2,77	0,13
19 Gledanje zadovolji potrebo po šp. akt.	2,72	3,00	3,20	2,53	2,58	3,75	2,57	0,18
20 Estetski videz	2,57	1,00	3,00	1,94	2,58	3,63	2,53	0,01
21 Dejstvo, da šport spremlja večina	2,54	2,00	3,30	2,76	2,26	2,88	2,43	0,10
22 Medijska odmevnost	2,38	1,00	2,40	2,06	2,47	2,75	2,37	0,58
23 Nepoznanost športne panoge	2,38	2,00	3,00	2,18	2,16	3,25	2,37	0,05
24 Posameznik nima drugega dela	1,90	1,00	2,50	2,12	1,71	2,75	1,63	0,02
Multivariatni test	N=104	N=1	N=10	N=17	N=38	N=8	N=30	0,00

Legenda: M – aritmetična sredina; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

Post-Hoc analiza je pokazala statistično značilne razlike v motivu *osebna priljubljenost športa* med gledalci s končano 2-3-letno poklicno ter 4-letno strokovno SŠ (tabela 5 v prilogi). Motiv *lastno aktivno sodelovanje v športu* so gledalci s končano 2-3-letno poklicno SŠ ovrednotili statistično značilno nižje kot vsi z drugačno izobrazbo. Motiv *uspeh utrjuje samozavest* gledalci z različno izobrazbo vrednotijo podobno, saj Post-Hoc analiza ni pokazala statistično značilnih razlik. Ker je imel nekodončano osnovno šolo le en gledalec, ga pri Post-Hoc analizi nismo mogli upoštevati, saj nam ta namreč ne prikaže ugotovitev za manj kot dva predstavnika v posamezni skupini. Statistična značilnost F testa je za ta motiv brez gledalca z nedokončano osnovno šolo pokazala 0,15, skupaj z njim pa 0,04. Zato lahko sklepamo, da ravno ta posameznik slednji motiv statistično značilno nižje vrednoti od drugih. Motiv *element splošne kulture* statistično značilno razlikujejo gledalci s končano 2-3-letno poklicno SŠ od gledalcev z 2-letno višjo šolo in visoko šolo ali fakulteto. Gledalci ne glede na različno stopnjo izobrazbe podobno ocenjujejo motiv *nepoznanost športne panoge*, do statistično značilnih razlik je prišlo le med tistimi s končano 2-letno višjo šolo in 4-letno strokovno SŠ. Motiv *posameznik nima drugega dela* statistično značilno višje vrednotijo gledalci s končano 2-letno višjo šolo od tistih s končano 4-letno strokovno SŠ. Od slednjih se razlikujejo tudi tisti s končano visoko šolo ali fakulteto, vendar ne statistično značilno (0,08). Tudi v motivu *estetski videz* so bile opazne statistično značilne razlike, vendar le med gledalci s končano višjo šolo in 2-3-letno poklicno SŠ (tabela 5 v prilogi).

Anketiranci s končano osnovno šolo in 2-letno višjo šolo motivom na splošno pripisujejo višje srednje vrednosti, anketiranci z 2-3-letno poklicno SŠ pa nižje, vendar pa so bile statistično značilne razlike ugotovljene le v zgoraj omenjenih motivih. Povedati je potrebno, da je med vsemi udeleženci imel le eden nedokončano osnovno šolo, njegovi motivi so razen *zabave* in *užitka* nizko vrednoteni.

Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po kraju bivanja

Ugotovili smo, da okolje pomembno vpliva na nekatere dejavnike motivacije in da so razlike statistično značilne v treh motivih. Tabela 12 prikazuje rezultate povprečnih vrednosti motivov gledalcev, glede na kraj bivanja. Anketiranci, ki živijo v nemestnem okolju, so dali višje vrednosti višje rangiranim motivom (*zabava, užitek, koristen način preživljanja prostega časa, osebna priljubljenost športa, dinamičnost športa*), tisti, ki živijo v mestu pa nekoliko višje vrednotijo nižje rangirane motive (*posameznik nima drugega dela, medijska odmevnost,*

dejstvo, da gledanje zadovolji potrebo po športni aktivnosti). Pasivni udeleženci bivajoči v mestu statistično značilno višje rangirajo motiv *estetski videz* (0,05), pasivni udeleženci, ki bivajo izven mesta, pa motiva *zabava* (0,03) ter *koristen način preživljanja prostega časa* (0,03). Gledalci, ki bivajo v mestu, so bolj tekmovalnega tipa, zanima jih dosežek, pomembna jim je borbenost za zmago. Rezultati so pokazali, da imajo pasivni izven mesta bivajoči tekači več prostega časa kot tisti, ki bivajo v mestu.

Tabela 12

Razlike v motivih pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditvev glede na kraj bivanja

	Motiv	M	SD	M	M	Sig (F)
		vs		mesto	vas, kraj	kraj biv.
1	Zabava	3,97	0,90	3,77	4,14	0,03
2	Užitek	3,94	1,08	3,79	4,07	0,19
3	Koristen način preživljanja prostega časa	3,88	1,16	3,63	4,11	0,03
4	Osebnostna priljubljenost športa	3,84	1,14	3,79	3,88	0,71
5	Dinamičnost športa	3,80	1,06	3,75	3,84	0,67
6	Uspeh utrjuje samozavest	3,70	1,22	3,52	3,86	0,16
7	Navijanje za klub ali posameznika	3,67	1,30	3,48	3,84	0,16
8	Atraktivnost športa	3,55	1,03	3,46	3,63	0,41
9	Uspehi pomagajo premagovati težave	3,51	1,25	3,27	3,71	0,07
10	Tekmovalnost, borbenost, boj za zmago	3,42	1,34	3,69	3,20	0,06
11	Uspehi slovenskih športnikov	3,38	1,14	3,40	3,38	0,93
12	Zanimanje za dosežek	3,38	1,26	3,54	3,25	0,24
13	Nacionalni pomen športa	3,33	1,14	3,27	3,38	0,64
14	Lastno aktivno sodelovanje v športu	3,33	1,35	3,27	3,38	0,70
15	Nepredvidljivost športnega rezultata	3,18	1,15	3,38	3,02	0,11
16	Element splošne kulture	3,13	1,13	3,31	2,98	0,14
17	Poznavanje življenja športnikov	2,80	1,24	2,77	2,82	0,84
18	Veliko prostega časa	2,79	1,11	2,65	2,91	0,23
19	Gledanje zadovolji potrebo po šp. akt.	2,72	1,31	2,79	2,66	0,61
20	Estetski videz	2,57	1,17	2,81	2,36	0,05
21	Dejstvo, da šport spremlja večina	2,54	1,11	2,44	2,63	0,39
22	Medijska odmevnost	2,38	1,15	2,52	2,25	0,23
23	Nepoznanost športne panoge	2,38	1,08	2,38	2,39	0,93
24	Posameznik nima drugega dela	1,90	1,07	2,00	1,82	0,40
Multivariatni test		N=104		N=48	N=56	0,00

Legenda: M – aritmetična sredina; SD – standardna deviacija; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti ukvarjanja s športno aktivnostjo

Največ pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev je športno aktivnih 2-3x tedensko, kar je zelo vzpodbudno. Zanimalo nas je, ali pogostost športne aktivnosti vpliva na različno vrednotenje posameznih motivov.

Tabela 13

Razlike v motivih pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na pogostost ukvarjanja s športom

Motiv	M vsi	M Se ne ukvarjam	M 1x – nekajx /leto	M 1-3x / mesec	M 1x / teden	M 2-3x / teden	M 4-6x / teden	M vsak dan	Sig (F)
1 Zabava	3,97	3,25	3,83	3,64	4,00	3,97	4,08	4,44	0,31
2 Užitek	3,94	3,50	3,33	3,45	3,67	4,08	4,08	4,56	0,14
3 Koristen način preživljanja prostega časa	3,88	4,00	4,00	3,27	3,92	4,05	3,88	3,78	0,68
4 Osebna priljubljenost športa	3,84	2,00	3,67	3,18	3,50	4,00	4,04	4,78	0,00
5 Dinamičnost športa	3,80	2,75	3,33	3,82	3,83	3,89	3,71	4,33	0,24
6 Uspeh utrjuje samozavest	3,70	1,75	4,17	3,55	3,67	3,87	3,71	3,78	0,05
7 Navijanje za klub ali posameznika	3,67	3,00	3,50	2,82	3,92	3,97	3,71	3,44	0,19
8 Atraktivnost športa	3,55	2,75	3,50	3,55	3,42	3,66	3,54	3,67	0,80
9 Uspehi pomagajo premagovati težave	3,51	2,50	3,83	3,63	3,33	3,61	3,50	3,78	0,68
10 Tekmovalnost, borbenost, boj za zmago	3,42	2,50	3,67	3,00	3,17	3,32	3,71	4,22	0,23
11 Uspehi slovenskih športnikov	3,38	2,75	3,33	3,27	3,33	3,39	3,46	3,67	0,92
12 Zanimanje za dosežek	3,38	3,75	3,83	2,91	3,33	3,26	3,54	3,67	0,71
13 Nacionalni pomen športa	3,33	2,75	3,67	3,36	3,33	3,37	3,21	3,44	0,93
14 Lastno aktivno sodelovanje v športu	3,33	2,50	1,83	2,64	2,67	3,63	3,79	3,89	0,00
15 Nepredvidljivost športnega rezultata	3,18	2,50	3,17	3,18	3,33	3,05	3,58	2,78	0,41
16 Element splošne kulture	3,13	3,25	3,33	3,09	2,75	3,47	3,17	2,00	0,02
17 Poznavanje življenja športnikov	2,80	3,00	2,50	2,64	2,50	3,11	2,71	2,44	0,62
18 Veliko prostega časa	2,79	2,75	2,17	2,73	3,00	2,92	2,58	3,00	0,68
19 Gledanje zadovolji potrebo po športni aktivnosti	2,72	2,00	3,33	2,82	3,00	2,92	2,29	2,44	0,33
20 Estetski videz	2,57	2,25	1,83	2,09	2,08	2,79	3,04	2,22	0,06
21 Dejstvo, da šport spremlja večina	2,54	3,25	2,83	2,36	2,33	2,66	2,25	2,78	0,52
22 Medijska odmevnost	2,38	2,00	2,00	2,27	1,83	2,39	2,63	2,89	0,35
23 Nepoznanost športne panoge	2,38	1,50	2,83	2,18	2,25	2,55	2,38	2,22	0,50
24 Posameznik nima drugega dela	1,90	2,25	2,17	1,73	1,67	2,13	1,58	2,00	0,47
Multivariatni test	N=104	N=4	N=6	N=11	N=12	N=38	N=24	N=9	0,00

Legenda: M – aritmetična sredina; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

Tabela 13 predstavlja primerjavo motivov gledalcev glede na pogostost ukvarjanja s športno aktivnostjo. Rezultati so pokazali statistično značilne razlike v štirih motivih: *osebna priljubljenost športa* (0,00), *lastno aktivno sodelovanje v športu* (0,00), *element splošne kulture* (0,02) ter *uspeh utrjuje samozavest* (0,05).

Post-Hoc analiza je pokazala, da tisti, ki se s športom ne ukvarjajo, statistično značilno nižje vrednotijo motiv *osebna priljubljenost športa* od gledalcev, ki so redno športno aktivni (2-3x tedensko, 4-6x tedensko in 7x tedensko). Prav tako tudi tisti, ki so aktivni 1x do nekaj-x letno statistično nižje od redno dejavnih vrednotijo motiv *lastno aktivno sodelovanje v športu*. Motiv *element splošne kulture* gledalci, ne glede na pogostost športne aktivnosti, podobno vrednotijo, statistično značilna razlika se je pokazala le med 2-3x tedensko in vsakodnevno dejavnimi. Skupina gledalcev, ki se s športom ne ukvarja, je motiv *uspeh utrjuje samozavest* ovrednotila statistično značilno nižje od tistih, ki so telesno dejavni 1x do nekaj-x letno, 2-3x tedensko in 4-6x tedensko. Odstopanja so se pojavila še v motivih *estetski videz* ter *užitek*, vendar razlike niso bile statistično značilne.

Iz tabele 13 je razvidno, da se 4-6x na teden ukvarja 31,8% pasivnih anketirancev ter 8,7% kar vsak dan. S športno aktivnostjo se ne ukvarja 9,6% pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev, občasno (1x mesečno do 1x tedensko) 22,1% ter redno (vsaj 2x tedensko) 68,3%.

Primerjava aktivnih in pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti, količini in pomembnosti športne aktivnosti

V tabeli 14 so prikazani povprečni rezultati o pogostosti, količini in pomembnosti športne aktivnosti pasivnih in aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev.

Tabela 14

Primerjava med tekači in gledalci po pogostosti, količini in pomembnosti športne aktivnosti

	M	SD	M	SD	Sig (F)
	tekači	tekači	gledalci	gledalci	
Pogostost ukvarjanja s športom na teden	3,2x	0,83	1,8x	1,49	0,00
Število ur tedenske športne aktivnosti (h)	6,77	3,92	6,43	5,22	0,60
Pomembnost športa (1-10)	8,71	1,32	7,81	2,04	0,00

Legenda: M – aritmetična sredina; SD – standardna deviacija; Sig (F) – statistična značilnost F testa

Tekači so povprečno aktivni 3,2x tedensko, gledalci pa 1,8x tedensko. Analiza variance med skupinama je po pogostosti športne aktivnosti pokazala statistično značilne razlike (0,00). Tekalci so pomembnost športa ovrednotili na lestvici od 1 do 10, kjer 1 pomeni povsem nepomemben in 10 zelo pomemben, z 8,7. Statistično značilno manj pomembno pa ga vrednotijo gledalci (7,8). Po številu ur športne aktivnosti na teden so si skladni, saj ni bilo ugotovljenih statistično značilnih razlik. Opaziti je le daljše trajanje športne aktivnosti pri gledalcih, saj so telesno dejavni redkeje kot tekači.

Kako spol, starost, izobrazba in kraj bivanja vplivajo na pogostost in količino športne aktivnosti udeležencev rekreativnih tekaških prireditev

Poleg ostalih zastavljenih ciljev nas je še zanimalo, kako posamezni demografski podatki (spol, starost, izobrazba in kraj bivanja) vplivajo na pogostost in količino športne aktivnosti udeležencev rekreativnih tekaških prireditev.

V tabeli 15 je prikazana primerjava po spolu v pogostosti in količini tedenske športne aktivnosti. Rezultati so pokazali, da so moški pasivni udeleženci statistično značilno v pogostosti (0,04) in količini (0,00) bolj športno dejavni kot ženske predstavnice te skupine. Med aktivnimi udeleženci razlike niso bile statistično značilne, vendar pa so rezultati pokazali, da so moški namenili športni aktivnosti večje število ur na teden kot ženske (0,06).

Tabela 15

Primerjava udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti in količini športne aktivnosti med spoloma

	Spol	Aktivni udeleženci			Pasivni udeleženci		
		N	M	SD	N	M	SD
Pogostost ukvarjanja s športom (št/teden)	moški	66	3,4x	0,86	45	2,2x	1,36
	ženski	34	3,0x	0,75	59	1,5x	1,54
	vsi	100	3,2x	0,83	104	1,8x	1,49
	Sig (F)	/	0,30	/	/	0,04	/
Število ur tedenske športne aktivnosti	moški	66	7,29	4,31	45	8,30	5,32
	ženski	34	5,75	2,82	59	5,00	4,70
	vsi	100	6,77	3,92	104	6,43	5,22
	Sig (F)	/	0,06	/	/	0,00	/

Legenda: M – aritmetična sredina; SD – standardna deviacija; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

Tabela 16 prikazuje, kako starost vpliva na pogostost in količino tedenske športne aktivnosti. Aktivni udeleženci se ne glede na starost podobno pogosto ukvarjajo s športno aktivnostjo, v povprečju 3,2x tedensko, odstopata starostni skupini od 66 do 75 let ter od 26 do 35 let, ki se na teden ukvarjata 4x, vendar ne statistično značilno.

Tabela 16

Primerjava udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti in količini športne aktivnosti med starostnimi skupinami

	Starost	Aktivni udeleženci			Pasivni udeleženci		
		N	M	SD	N	M	SD
Pogostost ukvarjanja s športom (št/teden)	18 - 25 let	27	3,3x	0,83	34	3,4x	0,97
	26 - 35 let	13	4,0x	0,58	19	1,5x	1,35
	36 - 45 let	29	3,0x	0,83	25	0,8x	1,33
	46 - 55 let	18	3,2x	0,77	16	1,7x	1,45
	56 - 65 let	11	2,3x	1,03	10	1,5x	1,90
	66 - 75 let	2	4,0x	1,41	0	/	/
	Vsi	100	3,2x	0,83	104	1,8x	1,49
	Sig (F)	/	0,41	/	/	0,00	/
Število ur tedenske športne aktivnosti	18 - 25 let	100	5,62	4,46	34	10,22	5,83
	26 - 35 let	27	8,09	3,23	19	4,87	4,11
	36 - 45 let	13	7,08	3,38	25	2,48	1,58
	46 - 55 let	29	6,24	3,45	16	5,63	2,80
	56 - 65 let	18	5,44	2,80	10	7,65	5,33
	66 - 75 let	11	5,64	10,60	0	/	/
	Vsi	100	6,77	3,92	104	6,43	5,22
	Sig (F)	/	0,06	/	/	0,00	/

Legenda: M – aritmetična sredina; SD – standardna deviacija; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

Gledalci so bili povprečno aktivni 1,8x na teden. Med njimi je bila najpogosteje športno dejavna najmlajša starostna skupina, ki se od starejših močno razlikuje, statistično značilno pogosteje pa od starostnih skupin od 16 do 35 let ter od 36 do 45 let (tabela 7 v prilogi). Najmlajši pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev so bili celo pogosteje športno dejavni kot tekači enake starosti. Tudi v številu ur športne aktivnosti na teden smo ugotovili statistično značilne razlike med najmlajšimi pasivnimi udeleženci in vsemi ostalimi, razen najstarejše starostne skupine, pa tudi med starostnima skupinama od 36 do 45 let in od 56 do 65 let.

Zanimivi so rezultati o pogostosti športne aktivnosti v primerjavi s številom ur športne aktivnosti na teden. Med gledalci posamezna enota športne vadbe traja več kot 3h, pri tekačih pa je čas trajanja bistveno krajši, 1,4-2,4h.

V tabeli 17 so prikazane povprečne vrednosti v pogostosti in količini športne aktivnosti udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na izobrazbo. Rezultati so pokazali, da izobrazba pri aktivnih udeležencih na pogostost in količino športne aktivnosti ne vpliva.

Tabela 17

Primerjava udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti in količini športne aktivnosti glede na stopnjo izobrazbe

	Izobrazba	Aktivni udeleženci			Pasivni udeleženci		
		N	M	SD	N	M	SD
Pogostost ukvarjanja s športom (št/teden)	nedokončana OŠ	0	/	/	1	0,3x	.
	dokončana OŠ	3	4,0x	1,00	10	1,8x	2,15
	2-3 letna poklicna SŠ	17	3,5x	0,92	17	0,6x	1,66
	4-letna str. SŠ, Gim	42	3,4x	0,80	38	2,9x	1,11
	2-letna višja šola	6	3,6x	1,17	8	1,5x	1,41
	visoka šola, fakulteta	31	3,0x	0,77	30	1,6x	1,13
	Magisterij, doktorat	1	4,0x	.	0	/	/
	vsi	100	3,2x	0,83	104	1,8x	1,49
	Sig (F)	/	0,82	/	/	0,00	/
Število ur tedenske športne aktivnosti	nedokončana OŠ	0	/	/	1	1,00	.
	dokončana OŠ	3	7,00	4,58	10	8,90	7,41
	2-3 letna poklicna SŠ	17	7,35	4,24	17	4,12	3,62
	4-letna str. SŠ, Gim	42	7,30	4,63	38	9,03	5,41
	2-letna višja šola	6	6,33	2,88	8	4,63	4,51
	visoka šola, fakulteta	31	5,74	2,71	30	4,28	3,07
	Magisterij, doktorat	1	8,00	.	0	/	/
	vsi	100	6,77	3,92	104	6,43	5,22
	Sig (F)	/	0,64	/	/	0,00	/

Legenda: M – aritmetična sredina; SD – standardna deviacija; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

Statistično značilne razlike v pogostosti (0,00) in količini tedenske športne aktivnosti (0,00) so se pojavile pri pasivnih udeleženceh rekreativnih tekaških prireditev. Post-Hoc analiza je pokazala statistično značilne razlike v pogostosti in količini športne aktivnosti le med gledalci s končano 2-3-letno poklicno SŠ in 4-letno strokovno SŠ (tabela 8 v prilogi). V številu ur tedenske športne aktivnosti so se statistično še razlikovali tisti s končano 4-letno strokovno SŠ in visoko šolo ali fakulteto.

Če pogledamo podatke o številu ur tedenske športne aktivnosti pri pasivnih udeležencih s končano 2-letno višjo, visoko šolo ali univerzo v primerjavi z gledalci, ki so končali osnovno šolo, ugotovimo, da slednji porabijo za telesno aktivnost na teden približno 9h, anketiranci z višjo ter visoko ali univerzitetno izobrazbo pa približno 4,5h. Glede na podobno pogostost športne aktivnosti je to kar polovica manj.

Tabela 18 prikazuje povprečne vrednosti v pogostosti in količini tedenske športne aktivnosti udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na kraj bivanja. Med pasivnimi in aktivnimi udeleženci ni bilo opaziti statistično značilnih razlik.

Tabela 18

Primerjava udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti in količini športne aktivnosti glede na kraj bivanja

	Kraj bivanja	Aktivni udeleženci			Pasivni udeleženci		
		N	M	SD	N	M	SD
Pogostost ukvarjanja s športom (št/teden)	mesto	58	3,2x	0,73	48	1,7x	1,60
	vas, naselje	42	3,3x	0,95	56	1,8x	1,40
	Vsi	100	3,2x	0,83	104	1,8x	1,49
	Sig (F)	/	0,63	/	/	0,80	/
Število ur tedenske športne aktivnosti	mesto	58	6,58	3,31	48	6,60	5,54
	vas, naselje	42	7,02	4,67	56	6,29	4,98
	Vsi	100	6,77	3,92	104	6,43	5,22
	Sig (F)	/	0,58	/	/	0,77	/

Legenda: M – aritmetična sredina; Sig (F) – statistična značilnost F testa; N – velikost vzorca

Rekreativni tekači, ki prihajajo iz mest so podobno pogosto (0,63) in količinsko (0,58) športno dejavni kot tisti, ki ne bivajo v mestu. Podobno velja za pasivne udeležence, pri katerih so rezultati še bolj skladni. Pasivni udeleženci, ki bivajo v mestu, so po trajanju aktivni dlje kot aktivni udeleženci, vendar pa ne statistično značilno.

Športne panoge, ki jih pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev najpogosteje spremljajo

Med pasivnimi udeleženci rekreativnih tekaških prireditev nas je zanimalo, ali je nogomet kot najbolj priljubljen šport v splošni populaciji pri nas in po svetu, najbolj priljubljen tudi pri tej populaciji. Vsak izmed gledalcev je označil 5 športnih panog, ki jih najpogosteje spremlja.

Tabela 19

15 najbolj gledanih športnih panog pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev

Športna panoga	Delež vsi (%)	Delež moški (%)	Delež ženske (%)
1. Atletika	90,4	86,7	93,2
2. Nogomet	81,7	75,6	84,7
3. Košarka	75,0	80,0	71,2
4. Nordijsko smučanje	49,0	37,8	57,6
5. Alpsko smučanje	45,2	35,6	40,7
6. Odbojka	44,2	35,6	50,8
7. Rokomet	21,2	22,2	20,3
8. Plavanje	19,2	13,3	23,7
9. Hokej	12,5	24,4	3,4
10. Kolesarstvo	11,5	13,3	10,2
11. Tenis	8,7	11,1	6,8
12. Formula 1	7,7	17,8	0,0
13. Gimnastika	6,7	4,4	8,5
14. Ples	5,8	0,0	10,2
15. Umetnostno drsanje	4,8	2,2	6,8

V tabeli 19 je prikazanih 15 najbolj pogosto spremljanih športnih panog pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev. Rezultati so pokazali, da so atletika, nogomet in košarka najbolj gledane športne panoge. Le 9,6% gledalcev rekreativnih tekaških prireditev atletike ne uvršča med 5 najbolj gledanih športnih panog. Na 4. mestu je nordijsko smučanje pred alpskim.

Vrstni red teh športnih panog pa se med spoloma nekoliko razlikuje. Moški predstavniki so pogosteje kot nogomet spremljali košarko, hokeju so pripisali 7. mesto in formuli 1 9. mesto. Ženske so pogosteje spremljale odbojko kot alpsko smučanje, redko hokej in nikoli formulo 1.

4 RAZPRAVA

Aktivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev

Pomembnost motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev

Motiv *želim biti telesno sposoben in zdrav* je v naši raziskavi izmed vseh motivov za rekreativne tekače najbolj pomemben (tabela 1). Podobno so v svojih raziskavah ugotovili Talan (1997), Repe (1997), Burnik in Doupona Topič (2003), Sila (2006), Jakončič (2010) in Veit (2010). Zdravje je pomembna osebna, družbena in socialna vrednota. Številne strokovne raziskave potrjujejo (Morgan in Goldston, 1987 v Tušak, 1999; Paffenbarger in Hyde, 1988, v Tušak in Faganel, 2004), da je redno in zmerno ukvarjanje s športom zdravju koristno. Še več, da je konstantna udeležba v telesni aktivnosti povezana z boljšim psihičnim počutjem. Skrb za zdravje je vedno prvi cilj ne glede na druge koristi, ki jih prinaša športna dejavnost. Žal pa mnogi dejavniki kot so pomanjkanje časa, utrujenost, občutek zadrege, nepoznavanje koristnosti gibanja itd. ljudem preprečujejo redno udejstvovanje v športu zaradi splošnega pomanjkanja motivacije (Berčič, 2006).

Aktivni udeleženci strmiijo k popolnosti, vznemirjenosti, zabavi in sprostitvi. Podobno kot v naši raziskavi sta Kajtna in Tušak (2005) na podlagi analiziranih mnenj rekreativnih športnikov ugotovila, da so užitek, veselje, zadovoljstvo, sprostitvev in razvedrilo, poleg zdravja in druženja imperativi športne rekreacije.

Tekači so visoko ovrednotili motiv *rad tekmujem* (tabela 1), v primerjavi z motivom *rad zmagujem*, kar pomeni, da dajejo prednost sodelovanju in aktivni udeležbi na rekreativni tekaški prireditvi, kjer zmaga, uspeh in popularnost nimajo tolikšnega pomena. Tudi motivi združevanja (*rad srečam nove prijatelje*, *rad imam tovariški duh* in *želim biti s prijatelji*) so za tekače pomembni, saj dosegajo povprečne vrednosti okrog 4,00. Tekachi se v šport vključujejo tudi iz socialnih vidikov. Velikokrat je njihova želja sodelovati prav v ekipi oz. biti del nje. Tek daje kljub individualni naravnosti športne panoge možnost za sklepanje novih prijateljstev. Tek v skupini okrepi njeno pripadnost, privlačnost in notranjo trdnost. Tekaška skupina je skupina ljudi s podobnimi vrednotami. V njej se krepijo stiki, znanstva in družabne vezi.

Najmanj pomembni motivi tekačev za udeležbo na tekaški prireditvi so bili *moji starši ali bližnji prijatelji želijo, da nastopam*, *želim biti popularen* ter *želim si pridobiti družbeni položaj oz. priznanje* (tabela 1). Tu lahko opazimo nepomembnost zunanjih motivov za

rekreativne tekače, saj so motive *zmaga, nagrada, priznanje, popularnost, počutiti se pomembnega* ter *želje staršev in bližnjih prijateljev* ovrednotili najnižje.

Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po spolu

Rezultati so pokazali, da se motivi med spoloma statistično značilno razlikujejo (tabela 2). Moški so statistično značilno višje ocenili zunanje, storilnostno naravnane motive (*rad tekmujem, rad zmagujem, rad imam akcijo, rad imam izziv, rad imam nagrade* in *želim biti popularen*), kateri so bolj kot za rekreativne, značilni za vrhunske športnike. Pri slednjih se zahteva čim boljše premagovanje stresnih situacij, soočanje z nasprotnikom pomeni športniku boj za obstanek. Pomembno je zmagati. Od vrhunskega športnika se zahteva čim večja usmerjenost v cilj, v zmago.

Podobno je ugotovila Repe (1997), in sicer, da se razlike med spoloma kažejo v incentivih storilnosti, uspeha ter popularnosti pri moških ter na drugi strani v bolj intrinzičnih incentivih napredovanja na višjo raven in incentivu zabave pri nežnejšem spolu. Ker so ženske po naravi bolj emocionalno labilne kot moški, tudi bolj občutljive na stres in napetost na tekmovanju, so motivu *rad tekmujem* po vsej verjetnosti pripisale manjši pomen (tabela 2). Tušak in Faganel (2004) sta ugotovila, da ženske bolj cenijo osebne in emotivno doživljajske motive, moški pa hedonske in materialne. Smrdu (2002) je primerjala rekreativne športnike in športnice glede na vrednote, moralno presojanje in fair play in ugotovila, da so moški višje na lestvici postavili uspeh, moč in vplivnost, medtem ko so ženske med prve tri vrednote ovrednotile vero v boga, znanje in modrost.

Rekreativni tekači in tekačice podobno rangirajo motive združevanja *rad sem v skupini, rad srečam nove prijatelje* ter *želim biti s svojimi prijatelji*, razen motiva *rad imam tovariški duh*, ki se med spoloma celo statistično značilno razlikuje (tabela 2). Tek v organiziranih skupinah okrepi naše individualne občutke in zavedanje, da vsak zmore doseči svoje cilje sam, še lepše in lažje pa je to storiti v družbi.

Hipotezo Ho1, ki pravi, da ni statistično značilnih razlik v motivih aktivnih udeležencev med spoloma, zavrnamo.

Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po starosti

Tekači so, ne glede na starost, na prvo mesto rangirali motiv *želim biti telesno sposoben in zdrav* (tabela 3). Najmlajša starostna skupina, stari od 18 do 25 let, je motivom na splošno pripisala višje vrednosti, statistično značilno pa le motivom *želim napredovati na višjo raven, želim se naučiti novih spretnosti, vseč so mi trenerji in voditelji* ter *želim si pridobiti družbeni položaj oz. priznanje*. Mladi imajo širok krog motivov, zaradi katerih se udeležujejo športnih aktivnosti. Večina od njih se s športom ne ukvarja zaradi zmagovanja, ampak predvsem zaradi uživanja v novih veščinah in razburljivih nalogah (Tušak, Marinšek in Tušak, 2009). Pomembno je poudariti, da mladim ne manjka niti notranje naravnanih motivov, predvsem pa poleg motiva zdravja, strmijo k popolnosti, zabavi in združevanju. Martens (1990) je ugotovil, da je želja po izboljšanju oz. učenju novih veščin, torej motiv popolnosti, eden od najbolj pogostih motivov za vključevanje mladih v športne aktivnosti. Tušak, Marinšek in Tušak (2009) pa menijo, je prijateljstvo in socialna integracija, torej motiv združevanja, eden največjih motivatorjev pri mladih, medtem ko so največji motivatorji pri odraslih športnikih doseganje ciljev in raznih drugih osebnih vrednot.

Tudi starostna skupina od 26 do 35 let je višje ovrednotila motive od povprečja, statistično značilno višje so ovrednotili vseh 6 motivov, za katere smo po starosti ugotovili pomembne razlike. Odstopajo pa tudi v drugih zunanjih motivih *rad zmagujem, rad imam nagrade* ter *želim biti popularen*, vendar ne statistično značilno (tabela 3). Ti motivi so kot smo že omenili bolj značilni za vrhunske kot rekreativne športnike. Slednje si lahko razložimo s tem, da so tekači v teh letih telesno zelo sposobni in jim je glavni cilj zmaga, dosežek in družbeno priznanje. Vemo tudi, da se meje med rekreativnim in vrhunskim športom brišejo. Marsikateri rekreativni tekač trenira tako kot vrhunski tekač. Pri aktivnih udeležencih na rekreativnih tekaških prireditvah je tako prisotna tudi tekmovalnost, želja po zmagi in uspehu ter po dobrem rezultatu, zato tudi ti motivi, značilni bolj za vrhunski šport, niso tako nizko na lestvici.

Motiv *zabava* s starostjo pada (tabela 3), iz povprečne vrednosti 4,56 na 3,50. Vrednote se tekom življenja spreminjajo. Motive po užitku in zabavi počasi zamenjajo potrebe povezane z uspešnostjo in dosežki in na koncu tiste, ki so povezane z osebnostno in duhovno rastjo ter izpopolnitvijo (Musek in Pečjak, 1992). Starejši tekači se tovrstnih prireditev ne udeležujejo zaradi doživetij in aktivacije ter ker bi drugi to želeli, temveč bolj zaradi sprostitve in združevanja ter v prvi vrsti zdravja.

Iz rezultatov v tabeli 3 je razvidno, da se motivi tekačev različnih starostnih skupin razlikujejo. Ugotovljenih je bilo 6 statistično značilnih razlik, zato hipotezo Ho2 zavrnamo.

Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po izobrazbi

Tekači z različno stopnjo izobrazbe različno vrednotijo motive (tabela 4). Statistično značilne razlike so se pojavile pri motivih *želim biti s svojimi prijatelji* ter *rad uporabljam opremo in pripomočke*. Slednja motiva so tekači s končano 2-letno višjo šolo ovrednotili statistično značilno nižje. Med rezultati je opaziti večje razlike tudi v motivih *rad imam tovariški duh*, *želim izpopolniti svoje spretnosti* in *želim se naučiti trenirati*, vendar razlike, kljub odstopanju tekačev z 2-letno višjo šolo, niso bile statistično značilne. To bi lahko sovpadalo tudi z rezultatom motiva *rad se zabavam*, katerega so ocenili kot srednje pomemben (3,17), nižje od ostalih izobraženih skupin, vendar pa razlike niso bile statistično značilne. Rezultati so lahko tudi odraz specifičnosti vzorca, predvsem manjšega števila udeležencev te izobrazbene ravni.

Tekači s končano osnovno šolo so visoko rangirane motive ocenili višje (tabela 4). To so predvsem najmlajši anketiranci, ki še niso zaključili šolanja. Kot smo že dejali, ima večina mladih športnikov širok krog motivov, zaradi katerih se udeležujejo športnih aktivnosti in so na splošno bolj motivirani.

Motiva z najvišjo (*želim biti telesno sposoben in zdrav*) in najnižjo (*moji starši ali bližnji prijatelji želijo, da nastopam*) srednjo vrednostjo sta pri vseh stopnjah izobrazbe na enakem mestu (tabela 4). O zdravju in njegovih pozitivnih vidikih je bilo že veliko povedanega. Želje staršev in bližnjih prijateljev za rekreativne tekače niso pomembne. Za svojo telesno aktivnost se odločajo sami, sprva verjetno zaradi same priljubljenosti športne panoge, potem pa tudi zaradi cenovne dostopnosti, ukvarjanja v neposredni bližini in skozi vse leto do pozne starosti. Tekachi s končano 2-3-letno poklicno SŠ in 4-letno strokovno SŠ so še nekako pod vplivom svojih staršev in vrstnikov, saj so rezultati Post-Hoca pokazali skorajšnjo statistično značilnost (0,06).

Glede na dobljene rezultate lahko hipotezo Ho3 zavrnamo, saj obstajajo statistično značilne razlike v motivih aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev, glede na različno stopnjo izobrazbe.

Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po kraju bivanja

Rezultati so pokazali, da se po kraju bivanja statistično značilno razlikujejo samo v motivu *želim napredovati na višjo raven* (tabela 5). Poleg tega motiva pa so se razlike pojavile tudi v motivu *želim izpopolniti svoje spretnosti*, vendar ne statistično značilne. Oba motiva, ki nakazujeta na notranji motiv izpopolnjevanja, so višje ovrednotili tekači, ki bivajo izven mesta in so na splošno višje ocenili večino motivov, tudi bolj zunanje naravnane.

Rekreativni tekači, ki prihajajo iz mesta, višje kot izven mesta bivajoči rangirajo motiv *rad grem ven iz hiše* (tabela 5). Rezultat je logičen, saj imajo mestni prebivalci na razpolago manj narave, zato se morajo odpraviti nekoliko ven iz mesta. Le to pa jim verjetno zaradi drugih obveznosti in pomanjkanja prostega časa ne uspe vedno, kadar bi si želeli, zato se jim ta motiv zdi pomembnejši kot izven mesta bivajočim tekačem, ki imajo naravo v neposredni bližini.

Rezultati so pokazali, da kraj bivanja ne vpliva na motive aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev. Ugotovili smo le eno statistično značilno razliko, zato hipotezo Ho4 sprejmemo.

Primerjava motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti ukvarjanja s športno aktivnostjo

Tekači, ki se s športno aktivnostjo ukvarjajo 4-6x tedensko in vsak dan, od ostalih nekoliko višje vrednotijo motive, statistično značilno višje v 8 motivih (tabela 6). Lahko bi rekli, da so ti tekači že na meji z vrhunskim športom, saj ogromno svojega časa namenjajo teku in v skladu s tem tudi visoko vrednotijo motiva *rad tekmujem* in *rad zmagujem*, kar naše dejstvo potrjuje.

Motivom *želim biti telesno sposoben in zdrav*, *želim ostati v dobri kondiciji*, *želim sprostiti svojo energijo* ter *rad potujem* s pogostostjo športne aktivnosti povprečne vrednosti motiva naraščajo (tabela 6). V današnjem času je stres prisoten skoraj povsod, zato je potrebno njegove negativne učinke odstraniti, energijo sprostiti in uživati. Motiv *rad potujem* lahko povežemo z bolj dejavnimi rekreativnimi tekači, ki svojo energijo usmerjajo tudi v tekmovalni šport z namenom, da bi se na tekmovanje odpravili kam dlje, izven mej Slovenije. Tako uresničijo poleg športne tudi avanturinstično žilico.

Le en aktivni udeleženec rekreativnih tekaških prireditev se s športno aktivnostjo ukvarja 1x-3x mesečno (tabela 6). Njegovi motivi se nagibajo bolj k druženju ter sprostitvi ter so tudi bolj storilnostno naravnani. Za svoje udeleževanje na tekmovanjih upošteva želje svojih bližnjih, zdravju pa zelo različno od drugih pripisuje srednje pomembno vrednost (3,00). Manj aktivni so tudi notranje manj motivirani. Iz tega lahko sledi, da so v športu aktivni zato, ker so si tu izoblikovali željeno vlogo, identiteto športnika, ki pa jo ojačujejo zunanji motivatorji, kot so pritiski staršev, prijateljev, ugled, nagrade, prestiž, itd.

Hipotezo Ho5 zavrnamo, saj so se med tekači po pogostosti ukvarjanja s športno aktivnostjo pojavile statistično značilne razlike v osmih motivih.

Pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev

Pomembnost motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev

Zabava in *užitek* sta najpomembnejša motiva za spremljanje rekreativnih tekaških prireditev (tabela 7). Sta osrednja elementa vseh oblik pristočasne organizirane dejavnosti. Če ljudje v njej uživajo, se v aktivnost vključijo in v njej vztrajajo, v nasprotnem primeru se ne vključijo ali dejavnost opustijo. Že uvodoma smo obrazložili, da sta ta dva motiva v športni rekreaciji izjemno pomembna, zato je bil ta rezultat pričakovan. V kulturi, ki promovira napredek in je usmerjena k dosežku, nosi šport visoko simbolno vrednost. Užitek in zabava pri gledanju športnih prireditev ne bi bila mogoča, če šport ne bi zadovoljeval nekih želja, projekcij, potreb in vrednot.

Poleg zabave in užitka pa gledalcem predstavlja udeležba na rekreativni tekaški prireditvi tudi *koristen način preživljanja prostega časa*. Ta motiv je bil v raziskavi Porijeve idr. (2009) šele na 12. mestu.

Najmanj pomembni motivi za pasivne udeležence so bili, da *posameznik nima drugega dela*, *nepoznanost športne panoge*, *medijska odmevnost* ter *dejstvo, da šport spremlja večina*. Motiva, ki govorita o prostem času in izbiri drugega dela sta skladna tudi z ugotovitvami raziskave Porijeve idr. (2009). Ljudje smo danes zelo zaposleni, prostega časa imamo premalo. Ves čas si poskušamo svoje življenje izboljšati, izpopolniti, želimo biti uspešni v službi in šoli, imeti urejen dom in družino. Motiv o nepoznanosti športne discipline je po ugotovitvah Porijeve idr. (2009) na 18., v naši raziskavi pa na 23. mestu od 24 motivov. Do razlike je verjetno prišlo, ker so Porijeva idr. zajemali gledanost vseh športnih prireditev, mi pa smo zajemali le tekaške prireditve. Torej tek je v svetu poznan, zato ni dvoma o nepoznanosti tega športa. *Medijska odmevnost* po ugotovitvah iz naše raziskave v športni rekreaciji ni pomembna (tabela 7). Popolnoma nasprotno lahko trdimo za vrhunski šport, saj je vrhunskim športnikom to služba in brez medijev ne bi nihče vedel, kako uspešni so.

Televizija je najbolj pogosto zastopan medij (tabela 8), sledijo ji spremljanje v živo, spremljanje preko interneta, časopisa, radia in teleteksta. Bednarik in Kline (1997) trdita, da smo Slovenci po raziskavah sodeč predvsem gledalci športa na televiziji in manj obiskovalci športnih prireditev. V Sloveniji obiskuje športne prireditve 37% prebivalstva, medtem ko jih spremlja na televiziji kar 86%. Delež rednih gledalcev športnih dogodkov po televiziji pa je 51% (Bednarik, 1999). V naši raziskavi smo ugotovili, da 88,5% anketiranih spremlja šport

preko televizije. Torej, glede na odstotek tistih, ki redno spremljajo športne prireditve, je logično, da se motiv *dejstvo, da šport spremlja večina* ne izkaže za pomembnega, saj raziskava kaže, da temu ni tako.

Spremljanje v živo je v naši raziskavi sicer na drugem mestu (tabela 8), kar je zelo pozitiven rezultat, vendar pa moramo upoštevati, da je bil način zbiranja anketirancev usmerjen na tiste, ki so se udeležili vsaj ene rekreativne tekaške prireditve v živo, zato ni nihče od teh anketirancev označil, da se športnih prireditev v živo ne udeležuje. To pa je posledično prineslo višji povprečni rezultat.

Konec 20. stoletja je zaznamovan z izjemnim razvojem medijev. Informacije, ki nas vsak dan obkrožajo, nam direktno in indirektno, če ne že vsiljujejo življenjske vrednote in merila, ustvarjajo miselno strukturo in vzorce razmišljanja (Doupona Topič in Petrović, 2007). Radio naj bi imel manjšo moč kot televizija, čeprav je lahko informacija po radiu najhitrejša. Moč časopisa je po mnenju Šugmana idr. (2006) na tretjem mestu, saj je treba dogodek zapisati, zato je prenos informacij precej daljši. Vendar pisana beseda ostaja, mnogi so s časopisi bolj zadovoljni kot z drugimi mediji, saj imajo poseben čar. Vedno pomembnejšo vlogo ima internet kot novejši medij, saj prinaša novosti v komunikaciji. Predvsem ponuja možnosti v komunikaciji za športne panoge, ki za televizijo niso zanimive. Ponuja tudi športne programe, ki predvajajo športne dogodke 24 ur na dan. V naši raziskavi je internet pred radiem in časopisom na tretjem mestu (tabela 8). Moški so ga uvrstili celo na drugo mesto, pred spremljanjem v živo.

Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po spolu

Iz rezultatov lahko sklepamo, da moški ne želijo biti le pasivni gledalci, temveč jim je pomembno, da so aktivni v športu, ki jim je všeč. To potrjuje motiv *osebna priljubljenost športa*, ki je pri njih na prvem mestu (tabela 9). Nasprotno pa ženske trdijo, da gledanje zadovolji potrebo po športni aktivnosti ter ga spremljajo, ker ga spremlja večina. Motiv *tekmovalnost in borbenost za zmago* so moški ovrednotili statistično značilno višje, saj so ženske že po naravi manj tekmovalne in bolj usmerjene v rekreativni šport, kjer so pomembnejši dejavniki zdravje, zabava, užitek, sprostitvev in druženje.

Ženske so višje ovrednotile le 8 od 24 motivov, pa še ti niso bili statistično značilno različni (tabela 9). Zanimiv je rezultat, da so ženske višje, vendar ne statistično značilno, ocenile

motiv *veliko prostega časa*, saj poleg službe doma opravljajo večino gospodinjskih del. Morda je pri tej populaciji slika nekoliko drugačna, da tudi moški opravljajo gospodinjska dela ali pa so ženske tako visoko ocenile motiv, ker delo doma večina šteje kar med prosti čas, nekatere pa celo med lažjo športno aktivnost kot *koristen način preživljanja prostega časa*. Kot smo že ugotovili, so moški raje aktivni gledalci, ženske pa najdejo motive za pasivno udeležbo, ker navijajo za klub ali posameznika, ker želijo poznati življenje športnikov in ker jim šport pomeni element splošne kulture ter narodnosti. Podobno so ugotovili Pori idr. (2009), da gledalci višje ocenjujejo motive kot gledalke, razen v motivih *uspehi slovenskih športnikov* in *nacionalni pomen športa* ter nižje rangiranih motivih *estetski videz* in *nepoznanost športne panoge*.

Statistično značilne razlike med spoloma predstavljajo 3 motivi, torej, hipotezo Ho6, ki pravi, da ni statistično značilnih razlik v motivih pasivnih udeležencev med spoloma, zavrnamo.

Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po starosti

Dejstvo je, da imajo starejši več prostega časa od drugih starostnih skupin, saj je večina že upokojena in si je že ustvarila lagodne življenjske pogoje. To potrjujejo podatki iz tabele 10, saj so najvišje ocenili motiva *veliko prostega časa* in *posameznik nima drugega dela*.

Rezultati so pokazali, da vpliv motivacije pasivnih udeležencev rekreativnih prireditev s starostjo nekoliko narašča (tabela 10). Nižje vrednosti večino motivov pri starostni kategoriji od 26 do 35 let si lahko razložimo s službenimi obveznostmi, delom doma, družino... Iz rezultatov naše raziskave je razvidno, da ima ta starostna skupina tudi najmanj prostega časa. Pri mladih je verjetno povezan z vse večjimi zahtevami, ki ga goji socialno okolje. V tem razvojnem obdobju se poveča obseg šolskega dela, bolj pomembno postane druženje z vrstniki, mladostnikov čas in zanimanje pa je običajno usmerjen na različna interesna področja. Mladi so od drugih starostnih skupin višje ocenili motiva *zabava* ter *osebna priljubljenost športa*, vendar pa ne statistično značilno. Starejši so motivom *element splošne kulture*, *poznavanje življenja športnikov*, *estetski videz* ter *veliko prostega časa* pripisali statistično značilno višjo vrednost. Poleg teh motivov pa so višje od ostalih ovrednotili tudi motiva *medijska odmevnost* in *nacionalni pomen športa*.

5 vodilnih motivov (*zabava, užitek, koristno preživljanje prostega časa, osebna priljubljenost športa in dinamičnost športa*) je v ospredju prisotnih pri vseh starostnih skupinah, razen motiv *zabave*, ki pri najstarejših nekoliko odstopa, vendar ne statistično značilno. Pomembnost motiva *zabave* s starostjo upada. Motiv *užitek* pa najstarejša starostna skupina rangira najvišje. Razlago bi morda našli v tem, da se mladi radi družijo, počnejo stvari, ki so jim všeč, iščejo družabne dogodke na katerih bi se radi zabavali in sprostiti, medtem ko starejši iščejo neke notranje užitke in lastne interese. Starejši so na prvo mesto ocenili motiv *element splošne kulture*, ki je pri drugih starostnih skupinah šele okoli 15. mesta. Šport spada med telesno kulturo in je dejavnost, ki si prizadeva za razvoj in ohranitev telesnih sposobnosti in spretnosti. Splošna kultura je vrednota človeške družbe kot rezultat človekovega ustvarjanja. S športom se lahko naučimo uporabljati in obvladovati načela, pravila in norme v vsakdanjem ravnanju. Te lastnosti in manire so posebej pomembne za starejše, saj so bili bolj »grobo« vzgojeni. Podobno kot motiv *element splošne kulture* tudi *nacionalni pomen športa* starejši vrednotijo višje, kar so ugotovili tudi Porijeva idr. (2009).

Hipotezo Ho7 zavrnamo, saj so se v motivih med različnimi starostnimi skupinami pojavile statistično značilne razlike.

Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po izobrazbi

Predhodne raziskave (Doupona in Petrović, 2000; Doupona Topič in Sila, 2007) so potrdile, da je izobrazba in z njo povezana pripadnost določenim družbenim socialnim skupinam izredno pomemben dejavnik za vključevanje posameznika v športne aktivnosti. Ali je ta vpliv vezan preko izobrazbe na dohodek posameznika in njegov prosti čas, ali bolj na zavest o pozitivnih učinkih športa, pa se ne da trditi (Doupona Topič in Petrović, 2007). Iz rezultatov naše raziskave ni razvidno, da bi bila športna dejavnost višje izobraženim pomembnejša (tabela 11). Morda je razlog v tem, da so dandanes vsi ozaveščeni o pomembnosti redne športne aktivnosti, saj dobivajo informacije o tem praktično na vsakem koraku (mediji, zdravstvo, šolstvo). Razlog za visoko motivacijo pri tistih, ki so dokončali osnovno in 4-letno strokovno SŠ je lahko tudi ta, da še niso zaključili šolanja, saj je večina stara 18 let, kar pomeni da obiskujejo 4. letnik srednje šole. Vemo pa, da so mladi na splošno bolj motivirani.

Pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev s končano 2-3-letno poklicno SŠ so na splošno motivom pripisali nižje vrednosti, statistično značilno nižje vrednosti pa motivom

osebna priljubljenost športa, lastno aktivno sodelovanje v športu, element splošne kulture ter estetski videz. Višje vrednosti so motivom pripisali gledalci s končano 2-letno višjo šolo ter tudi 4-letno strokovno SŠ.

Hipotezo Ho8, ki pravi, da ni statistično značilnih razlik v motivih pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na različno izobrazbo, zavrnamo.

Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po kraju bivanja

Anketiranci, ki živijo izven mesta, višje ocenjujejo višje rangirane motive, tisti, ki živijo v mestu pa nekoliko višje vrednotijo nižje rangirane motive (tabela 12). *Estetski videz* je statistično značilno bolj pomemben za gledalce, ki prihajajo iz mest. Gledalcem, bivajočim izven mest, je pomembnejša *zabava* in to, da *koristno preživijo prosti čas*. Ker verjetno potrebujejo več časa za vožnjo od doma v službo, šolo in drugam do mestnih središč, želijo izkoristiti vsak prost trenutek. Slednjim *uspeh utrjuje samozavest* ter *pomaga premagovati osebne težave*, udeleženci, ki bivajo v mestu, pa so nekoliko bolj tekmovalni in zunanje motivirani. Pri njih je pomembnejša *borbenost oz. boj za zmago, zanimanje za rezultat, medijska odmevnost* ter so mnenja, da *gledanje zadovolji potrebo po športni aktivnosti*.

Hipotezo Ho9 zavrnamo, saj pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev glede na kraj bivanja statistično značilno vrednotijo 3 motive.

Primerjava motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti ukvarjanja s športno aktivnostjo

Visoko rangiranim motivom (razen motiva *koristen način preživetega prostega časa*) pomembnost motiva s pogostostjo ukvarjanja s športno aktivnostjo narašča (tabela 13). Logično je, da tisti, ki niso športno dejavni, tudi niso tako motivirani in obratno. Tako npr. motivi *zabava, užitek, osebna priljubljenosti športa, aktivno sodelovanje v športu* za tiste, ki niso športno dejavni, ne predstavljajo takega pomena. Je pa zanimiv podatek, da pasivni anketiranci, ki so neaktivni, najvišje izmed vseh motivov rangirajo *koristen način preživljanja prostega časa*, kar bi lahko razložili z dejstvom, da je to na nek način vrednota družbe in tezo potrdili z ugotovitvami iz rezultatov, da v primerjavi z ostalimi po pogostosti ukvarjanja s športno aktivnostjo, najvišje vrednotijo tudi *dejstvo, da šport spremlja večina*.

Statistično značilne razlike so bile ugotovljene v 4 motivih *osebna priljubljenost športa, lastno aktivno sodelovanje v športu, element splošne kulture ter estetski videz*. Prva dva motiva statistično značilno višje vrednotijo gledalci, ki so športno aktivni vsak dan. Ugotovitve niso presenetljive, saj če se s tekom tako pogosto ukvarjajo, jim je po vsej verjetnosti ta športna panoga všeč. Posledično je ne želijo samo pasivno spremljati, temveč se je tudi aktivno udeležiti. *Estetski videz* zanje ni pomemben, višje pa ta motiv vrednotijo gledalci, ki so športno aktivni 4-6x tedensko.

Iz preglednice 13 je razvidno, da se vsaj 4-6x na teden ukvarja slaba tretjina pasivnih anketirancev ter 8,7% kar vsak dan, kar je zelo pozitiven rezultat. S športno aktivnostjo se ne ukvarja slaba desetina pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev, občasno (1x mesečno do 1x tedensko) 22,1% ter redno (vsaj 2x tedensko) 68,3%. Tudi Bednarik in Kline (1997) sta ugotovila, da so tisti, ki spremljajo športno prireditev, bolj športno aktivni. »Gre za medsebojno povezanost: če nekaj gledaš, se želiš s tem tudi ukvarjati, oziroma če se z nečim ukvarjaš, želiš to gledati. Odziv javnosti nujno zrcali interese družbe za šport« (Bednarik, 2000, str. 3). Preko tega se oblikuje javni interes družbe, ne posameznika. Torej, gledanost športa lahko povečuje zavest o potrebi in želji po lastni športni aktivnosti, le ta pa lahko povečuje zanimanje za športne dogodke in za njegovo gledanost.

Hipotezo Ho10, ki pravi, da ni statistično značilnih razlik v motivih gledalcev glede na pogostost športne aktivnosti, zavrnamo.

Primerjava aktivnih in pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev po pogostosti, količini in pomembnosti športne aktivnosti

Rezultati so pokazali, da so tekači statistično značilno bolj pogosto dejavni kot gledalci (tabela 14). Po številu ur športne aktivnosti na teden so med seboj dokaj izenačeni, vendar pa moramo upoštevati, da so gledalci dejavni le 1,8x na teden, tekači pa 3,2x, kar v posamezni vadbeni enoti gledalcev pomeni dlje trajajočo aktivnost. Lahko bi dejali, da je tekačem pomembna redna in krajša, gledalcem pa nekoliko manj redna in daljša telesna aktivnost. Opaziti je, da šport vsem predstavlja pomemben segment življenja. Tekočem statistično značilno bolj kot gledalcem (tabela 14), zato so po vsej verjetnosti tudi pogosteje športno dejavni.

Hipotezo Ho11 zavrnamo, saj so se pojavile statistično značilne razlike med tekači in gledalci v pogostosti in pomembnosti športne aktivnosti.

Kako spol, starost, izobrazba in kraj bivanja vplivajo na pogostost in količino športne aktivnosti udeležencev rekreativnih tekaških prireditev

Udeležba na tovrstni prireditvi posamezniku pomeni različno izkušnjo in vrednoto. Dejavniki, ki vplivajo na športno dejavnost, se običajno delijo na objektivne in subjektivne. Očitno je, da posameznikov socialni položaj, izobrazba in materialni pogoji močno vplivajo na njegovo športno dejavnost. Objektivni dejavniki so povezani z življenjskimi razmerami, s stopnjo izobrazbe in materialnimi možnostmi (Šugman idr, 2006). Nasprotno pa so subjektivni dejavniki povezani s posameznikovim prostim časom, njegovimi cilji in z njihovo uresničitvijo. Na področju športne dejavnosti se subjektivni dejavniki kažejo preko interesa posameznika za športno dejavnost in preko konkretnih ciljev. Ti cilji so povezani predvsem z zadovoljstvom potreb po gibanju, socialnih stikih, lepoti gibanja, samopotrjevanju itd. Čeprav pomembnost subjektivnih dejavnikov narašča iz dneva v dan, je dejanska športna dejavnost posameznika v veliki meri odvisna od objektivnih dejavnikov, to je predvsem od njegovega ekonomskega položaja.

Moški pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev so po pogostosti in količini športne aktivnosti bolj dejavni kot ženske predstavnice te skupine (tabela 15). Med aktivnimi udeleženci razlike v pogostosti med spoloma niso statistično značilne. Zato se lahko strinjamo z raziskavo Sile (2007a), ki pravi da so se razlike med spoloma v pogostosti športne aktivnosti

v zadnjih letih zelo zmanjšale. Včasih je veljalo, da na tri aktivne moške pride ena aktivna ženska, danes pa naj bi bilo razmerje 5 proti 4.

Različne študije so ugotovile, da s starostjo upada pogostost športne dejavnosti (Doupona in Petrović, 2000; Sila 2002), zato smo v naši raziskavi skušali ugotoviti ali to velja tudi za udeležence rekreativnih tekaških prireditev. Med gledalci je bila najpogosteje športno dejavna najmlajša starostna skupina, in sicer celo pogosteje kot aktivni predstavniki te starosti (tabela 16). Iz sledečega lahko sklepamo, da si le ti ogledajo tovrstno prireditev zaradi osebne priljubljenosti športne panoge ter se z njo v prostem času tudi aktivno ukvarjajo. Manj kot 1x tedensko se s športno aktivnostjo ukvarjajo gledalci stari od 36 do 45 let. Ker se je meja za samostojno življenje nekako premaknila, sklepamo da je to čas, ko si posamezniki ustvarjajo družino, dom in kariero, zato jim ostane manj časa za rekreacijo. Gledalci se po starosti v pogostosti in količini športne aktivnosti na teden statistično značilno razlikujejo, v skupini aktivnih udeležencev (tekačev) pa ne. Aktivnim udeležencem rekreativnih tekaških prireditev se pogostost športne aktivnosti s starostjo skoraj ne spreminja, pasivnim pa pogostost telesne aktivnosti drastično pada (iz 3,4x na 0,8x tedensko) do 45 leta, nato pa se zviša in ustali na 1,5x na teden.

Več raziskav (Doupona in Petrović, 2000; Sila, 2006; Doupona Topič in Sila, 2007) je potrdilo, da obstaja velika povezanost med visoko stopnjo izobrazbene ravni in športno aktivnostjo. Ali je vpliv vezan predvsem na dohodek posameznika in njegov prosti čas ali bolj na zavest o pozitivnih učinkih športa, še ne moremo trditi (Doupona in Petrović, 2007). Rezultati naše raziskave so pokazali, da izobrazba pri aktivnih udeležencih ne vpliva na pogostost in količino tedenske športne aktivnosti, pri pasivnih udeležencih pa so razlike statistično značilne (tabela 17). Izmed vseh udeležencev po pogostosti in količini športne aktivnosti izstopajo tisti, ki so končali osnovno šolo. Verjetno so k svoji telesni aktivnosti upoštevali tudi športno vzgojo, ki so jo imali v okviru obveznega šolskega pouka. Zanimivi so rezultati o številu ur tedenske športne aktivnosti. Logično je, da udeleženci, ki so pogosteje športno aktivni, porabijo za športno aktivnost tudi večje število ur na teden. Presenetljivi pa so podatki za pasivne udeležence z višjo in visoko šolo ali univerzo v primerjavi z tistimi, ki so končali osnovno šolo. Slednji porabijo skoraj 9 ur za telesno aktivnost na teden, anketiranci z višjo, visoko oz. univerzitetno izobrazbo pa le 4 ure in pol, kar je polovica manj. To si lahko razložimo tako, da morda anketiranci z višjo izobrazbo nimajo toliko prostega časa, da si morda izbirajo take aktivnosti, ki ne trajajo dolgo, da želijo biti aktivni večkrat, vendar krajši čas.

V preteklosti je bilo ugotovljeno večje odstopanje v pogostosti športnorekreativne dejavnosti pri mestnem prebivalstvu (Sila, 2007b). Danes pa so te razlike minimalne ali jih pa sploh ni. Doupona Topič in Petrović (2007) navajata velike razlike v športni aktivnosti med vaškimi in mestnimi prebivalci, med mestnimi in primestnimi prebivalci pa razlike niso bistvene. V naši raziskavi statistično značilnih razlik v pogostosti in količine tedenske športne aktivnosti udeležencev rekreativnih tekaških prireditev nismo ugotovili (tabela 18). Aktivni udeleženci so bili po pogostosti bolj dejavni kot pasivni, vendar pa v številu ur tedenske športne aktivnosti presenetljivo skladni. Nekoliko večje razlike v trajanju športne aktivnosti so se pojavile pri aktivnih izven mesta bivajočih udeležencih, v primerjavi s pasivnimi izven mesta bivajočimi udeleženci. Možno je, da slednji porabijo več prostega časa za prevoz v službo, za vožnjo otrok v vrtce oz. šole itd... Ker je tudi večja ponudba za izbiro organiziranih, strokovno vodenih oblik športne rekreacije v mestu, so po možnosti izbrali take športne dejavnosti, ki jih lahko opravijo doma, saj jim to vzame manj časa.

Športne panoge, ki jih pasivni udeleženci rekreativnih tekaških prireditev najbolj spremljajo

Atletika, nogomet in košarka so najbolj gledane športne panoge pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev (tabela 19). Na 4. mestu se je uvrstilo nordijsko smučanje pred alpskim. Morda so k temu rezultatu pripomogli odlični uspehi naših tekačic na smučeh, saj so že iz predhodne raziskave (Jošt, 1998) ugotovili, da obstaja velika korelacija med priljubljenostjo športa in uspehi tekmovalcev. Vemo pa, da je alpsko smučanje nekako del slovenske identitete in je bil še ne dolgo tega eden najbolj gledanih športov pri nas.

Vrstni red športnih panog se med spoloma nekoliko razlikuje (tabela 19). Moški predstavniki zanimivo pogosteje kot nogomet spremljajo košarko in ostale za ženske manj zanimive športe (hokej ter formula 1). Ženske pa izjemno visoko spremljajo nordijsko smučanje, pogosteje kot alpsko smučanje spremljajo odbojko ter druge bolj žensko naravnane športne discipline (ples, umetnostno drsanje, gimnastika). Podobno kot pri spremljanju športne discipline, so razlike med spoloma očitne tudi pri ukvarjanju z različnimi športi. Doupona Topič in Petrović (2007) sta ugotovila, da se moški za razliko od žensk nagibajo k športom, ki temelji na tekmovanju, zmagovanju in premagovanju nasprotnika (nogomet, košarka, namizni tenis, tenis), ženske pa se vse bolj nagibajo predvsem k »estetskim športom« (aerobika, ples, jutranja gimnastika) in k

aktivnostim, ki potekajo v naravi (hoja, planinarjenje, kolesarjenje, plavanje, smučanje, trim), vendar nekaterih ni mogoče spremljati prek medijev.

V splošni populaciji naj bi bil nogomet najbolj gledan, priljubljen in tudi razširjen šport v Sloveniji in tudi po svetu. Tek je osnova atletike, zato je popolnoma razumljivo, da gledalci, ki spremljajo tekaške prireditve, spremljajo tudi atletiko. Le desetina gledalcev rekreativnih tekaških prireditev atletike ni uvrstila med 5 najbolj gledanih športnih panog.

Hipotezo Ho12 zavrnamo, saj so rezultati pokazali, da je atletika najbolj gledana športna panoga pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev in ne nogomet.

5 SKLEP

V diplomskem delu smo se osredotočili na področje motivacije v športni rekreaciji. Glede na to, da je rekreacija danes zelo pomembna, smo želeli ugotoviti najpomembnejše motive za udeležbo na rekreativni tekaški prireditvi. Na eni strani so nas zanimali motivi tekačev, na drugi pa motivi gledalcev. Motive obeh skupin smo analizirali in primerjali po spolu, starosti, izobrazbi, kraju bivanja in pogostosti športne aktivnosti.

Udeleženec rekreativne tekaške prireditve je lahko aktiven ali pasiven. Namen rekreativne tekaške prireditve je predvsem druženje in spodbujanje zdravega ter aktivnega načina življenja, ne pa vrhunski rezultat. Tek postaja vedno bolj priljubljena oblika rekreacije pri nas, kar potrjuje dejstvo, da vsako leto beležimo vse več rekreativnih tekaških prireditev. Vendar tudi gledalci predstavljajo pomemben segment v športu. Organizatorji k osrednjim športnim dogodkom vključujejo številne zabavne in zanimive spremljevalne dejavnosti, da bi privabili čim več gledalcev. Torej, poznavanje motivov tekačev in želja gledalcev pomembno vpliva na organizacijo prireditve in njeno gledanost iz ekonomskega vidika. Nobena športna prireditev ne bi dosegla svojega namena, če ne bi vzbudila velikega zanimanja javnosti.

Rezultati so pokazali, da je najpomembnejši motiv tekačev za udeležbo na tovrstni prireditvi *želim biti telesno sposoben in zdrav*, kar so potrdile že nekatere druge raziskave (Talan, 1997; Repe, 1997; Burnik in Doupona Topič, 2003; Sila, 2006; Jakončič, 2010). Poleg motiva zdravja, so tekači visoko ovrednotili motiva *želim ostati v dobri kondiciji* ter *rad grem ven iz hiše*. Podobno je za najpomembnejše motive tekačev ugotovila Veit (2010). Niso jim pomembne želje drugih, popularnost in pridobitev družbenega položaja. Primerjava aktivnih udeležencev med spoloma je pokazala, da so moški statistično značilno višje ocenili zunanje naravnane motive, bolj značilne za vrhunske športnike: *rad tekmujem*, *rad zmagujem*, *rad imam izziv*, *rad imam nagrade* in *želim biti popularen*. Najmlajša starostna skupina je motive ocenila višje. Pomembno je poudariti, da mladim ne manjka niti notranje naravnanih motivov, predvsem pa poleg motiva zdravja, strmijo k popolnosti, zabavi in združevanju. Starejši tekači se tovrstnih prireditev ne udeležujejo zaradi zabave ter ker bi drugi to želeli, temveč bolj zaradi sprostitve in združevanja ter v prvi vrsti zdravja. Najvišje so motive ovrednotili tekači s končano osnovno šolo in 4-letno strokovno SŠ. Vendar pa ne moremo reči, da so nižje izobraženi bolj motivirani, saj ti v večini še niso zaključili izobraževanja. Kraj bivanja na tekačevo motivacijo ne vpliva. Statistično značilno razliko smo zasledili le v motivu *želim napredovati na višjo raven*. Primerjava v motivih po pogostosti je pokazala, da so pogosteje športno dejavni tudi bolj motivirani.

Motivi, ki so gledalce spodbudili k spremljanju rekreativnih tekaških prireditev so bili *zabava, užitek* ter *koristen način preživljanja prostega časa*. Najmanj pomembno pa je bilo to, da *posameznik nima drugega dela, nepoznanost športne panoge* ter *medijska odmevnost*. Primerjava motivov po spolu je pokazala, da so moški bolj motivirani od žensk, kot smo to ugotovili tudi za aktivne udeležence. Najstarejši so večini motivom pripisali višje vrednosti. V ospredje so postavili motiv *element splošne kulture*, nižje pa ovrednotili motiv *zabava*. Primerjava po izobrazbi je pokazala, da so gledalci z dokončano osnovno šolo in 2-letno višjo šolo bolj motivirani, anketiranci z 2 ali 3-letno poklicno SŠ pa manj. Glede na kraj bivanja, so gledalci iz mest bolj motivirani pri višje rangiranih motivih (*zabava, užitek, koristen način preživljanja prostega časa, osebna priljubljenost športa, dinamičnost športa*), tisti, ki živijo v mestu pa nekoliko višje vrednotijo nižje rangirane motive (*posameznik nima drugega dela, medijska odmevnost, dejstvo, da gledanje zadovolji potrebo po športni aktivnosti*). Pasivni udeleženci, ki so športno dejavni vsak dan, dajejo najvišje vrednosti posameznim visoko rangiranim motivom.

Rezultati so pokazali statistično značilne razlike v pogostosti in pomembnosti športne aktivnosti med tekači in gledalci. Po številu ur športne aktivnosti na teden so dokaj izenačeni, vendar pa moramo upoštevati, da so gledalci dejavni le 1,8x na teden, tekači pa 3,2x, kar v posamezni vadbeni enoti gledalcev pomeni dlje trajajočo aktivnost. Šport vsem predstavlja pomemben segment življenja, vendar tekačem statistično značilno bolj kot gledalcem, zato so tudi pogosteje športno dejavni.

Raziskava nam omogoča vpogled, kaj ljudem v bodoče nuditi na tovrstnih prireditvah, da se jih bodo še bolj množično udeleževali. Če torej organizator ve, zakaj se ljudje odločajo bodisi za aktivno ali pasivno udeležbo na rekreativni tekaški prireditvi, lahko prav s poudarjanjem teh razlogov vpliva na še večjo udeležbo, sprva pasivno in nato mogoče tudi aktivno. Podatki iz te raziskave pripomorejo tudi k poznavanju motivacije javnosti za udeležbo na prireditvi. Ugotovitve torej prispevajo k obogatitvi znanja na področju motivov za aktivno in pasivno udeležbo na rekreativni tekaški prireditvi in s tem dopolnitev znanja o kulturi športa Slovencev.

6 VIRI

Bednarik, J. (1999). *Nekateri vidiki financiranja in organiziranosti športa v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Bednarik, J. et al. (2000). *Analiza organiziranosti in financiranja slovenskih športnih organizacij: Nekateri značilnosti financiranja v slovenskih športnih organizacijah v letu 1998*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.

Bednarik, J. in Kline, M. (1997). *Gibalna dejavnost ter nekateri značilnosti gledalcev in obiskovalcev športnih prirediteljev – dogodkov*. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Berčič, H. (2006). Športnorekreacijski dogodki – njihov pomen in odmevnost v slovenskem in kulturnem prostoru. *Zbornik gradiva 5. Konference vodenja in organizacije dogodkov*. (str. 39-47). Ljubljana: Planet GV.

Burnik, S., Doupona, M. (2003). Some socio-demographic characteristics of the Slovenian mountaineers and their motives for mountaineering = Nekateri socialnodemografske značilnosti slovenskih gornikov in motivi za gorniško dejavnost. *Kinesiologia slovenica*, 9, 55-65.

Doupona, M., Petrović, K. (2000). *Športnorekreativna dejavnost v Sloveniji 1999*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.

Doupona Topič, M., Petrović, K. (2007). *Šport in družba: Sociološki vidiki*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani. Fakulteta za šport.

Doupona Topič, M. in Sila, B. (2007). Oblike in načini športne aktivnosti v povezavi s socialno stratifikacijo. *Šport*, 55 (3), priloga, 12-16.

Flak, N. (2008). *Sponsorstvo kot oblika trženjskega komuniciranja na množičnih športno rekreativnih tekaških prireditvah*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta.

Gill, D. L., Gross, J. B. in Huddleston, S. (1983). *Participation motivation in youth sports*. *IJSP*, 14, 1– 4.

Hierarhija motivov po Abrahamu Maslowu. (2008). Pridobljeno 11. 11. 2010 iz: http://digitalrightsmanifesto.files.wordpress.com/2008/05/maslow_hierarchy_of_needs.png.

- Jakončič, T. (2010). *Motivi za ukvarjanje s športno aktivnostjo v slovenski vojski*. Diplomsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Jereb, B., Burnik, S., Čeleš, N., Pori, P., Skender, N. in Pori, M. (2010). Motivi za spremljanje športnih prireditev študentov Pedagoške fakultete, Oddelka za šport v Bihaću. *Šport*, 58 (3-4), 103-107.
- Jošt, B. (1998). *Evalvacija in valorizacija športnih panog na osnovi ekspertnega modeliranja. Zaključno poročilo*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Kajtna T. in Jeromen T. (2007). *Šport z bistro glavo: utrinki iz športne psihologije za mlade športnike*. Trbovlje: samozaložba T. Kajtna; Ljubljana: samozaložba T. Jeromen.
- Kajtna, T. in Tušak, M. (2005). *Psihologija športne rekreacije*. Univerza v Ljubljani. Fakulteta za šport.
- Martens, R. (1990). Usa: Successful Coaching.
- Musek, J. in Pečjak, V. (1992). *Psihologija*. Ljubljana: DZS.
- Pečjak, V. (1987). *Misliti, delati, živeti ustvarjalno*. Ljubljana: DZS.
- Podmenik, N. in Pori, M. (2009). Why and how do students of physical education follow sport events. *V: Proceedings of The First International Symposium Sport, Tourism & Health*. Bihać, Bosna i Hercegovina, 16. – 18. oktober.
- Pori, M., Jošt, B., Hosta, M. & Pori, P. (2009). Motives of Slovenes' spectators. *Coll. Antropol*, 33 (4), 1065-1070.
- Pori, M. in Sila, B. (2010). S katerimi športnorekreativnimi dejavnostmi se Slovenci najraje ukvarjamo? *Šport*, 58 (1-2), 105-108.
- Repe, V. (1997). *Motivacijski sistemi v rekreativnem in vrhunskem športu*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Retar, I. (2006). *Uspešno upravljanje športnih organizacij*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Inštitut za kineziološke raziskave.
- Olimpijski komite Slovenije – Slovenija teče. (2010). Pridobljeno 2. 1. 2011 iz: <http://www.slovenijatece.si/>.

- Sila, B. (2002). *Športna aktivnost odraslih Slovencev v luči zadnjih petih let in v primerjavi s podatki iz nekaterih evropskih držav*. Zbornik Slovenskega kongresa športne rekreacije.
- Sila, B. (2006). Leto 2006 in 16. študija o športnorekreativni dejavnosti Slovencev : pogostost športne aktivnosti in delež športno aktivnega prebivalstva. *Šport*, 55, 3-11.
- Sila, B. (2007a). Športnorekreativna dejavnost Slovencev 2006. *Šport*, 55 (3), priloga 1-26.
- Sila, B. (2007b). Pogostost ukvarjanja s posameznimi športi. *Šport*, 55 (3), priloga 37-42.
- Sila, B. (2010). Delež športno dejavnih Slovencev in pogostost njihove športne dejavnosti, *Šport*, 58, (1-2), 89-93.
- Smrdu, M. (2002). *Nekateri vidiki fair playa in etike pri slovenskih olimpijskih športnikih (Sydney, 2000)*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za psihologijo.
- Šugman, R. (1995). *Športna prireditel*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Šugman, R., Bednarik, J., Doupona Topič, M., Jurak, G., Kolarič, G., Kolenc, M., Rauter, M. in Tušak, M. (2006). *Športni menedžment*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Talan, M. (1997). *Motivi in cilji orientacije z vidika športno rekreativnih dejavnosti, kot sta fitness in aerobika*. Diplomsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Town G. in Kearney T. (1996) *Plavaj, kolesari, teci*. Novo mesto: Samozaložba Janez Penca.
- Tušak, M. (1999). *Motivacija in šport: Ključ do uspeha*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za psihologijo.
- Tušak, M. (2003). *Strategije motiviranja v športu*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Tušak, M. in Faganel, M. (2004). *Jaz – športnik*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.
- Tušak, M., Marinšek, M. in Tušak, M. (2009). *Družina in športnik*. Ljubljana: Fakulteta za šport. Inštitut za šport.
- Tušak, M. in Tušak, M. (2001). *Psihologija športa*. Ljubljana: Znanstveni inštitut filozofske fakultete.

Veit, T. (2010). *Vloga vodje pri organizirani vadbi teka*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.

Zakon o javnih shodih in javnih prireditvah. (2002). Ljubljana. Pridobljeno 02. 01. 2011 iz: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200259&stevilka=2834>.

Zakon o športu. (1998). Ljubljana. Pridobljeno 02. 01. 2011 iz: <http://www.uradnilist.si/objava.jsp?urlid=199822&stevilka=929>.

7 PRILOGE

Priloga 1 – Vprašalnik za aktivne udeležence rekreativnih tekaških prireditev (tekače)

Spol: M Ž
Starost: _____ let
Kraj bivanja: _____

Končana izobrazba (obkroži):

1	nedokončana osnovna šola
2	dokončana osnovna šola
3	2-3 letna poklicna šola
4	splošna gimnazija, poklicna gimnazija, štiriletna strokovna šola
5	2-letna višja (strokovna) šola
6	visoka šola, fakulteta, akademija
7	magisterij, doktorat

Družinski status (obkroži):

1	živim s starši
2	sam, vendar finančno odvisen od staršev
3	Sam
4	družina brez otrok
5	družina z otroki

Kako pogosto se ukvarjaš s športom - športno rekreacijo v prostem času (obkroži)? (Sem ne štejem obvezne športne vzgoje v šolah in na univerzi!)

1	ne ukvarjam se s športom, rekreacijo
2	1 krat do nekajkrat letno
3	1 do 3 krat na mesec
4	1 krat tedensko
5	2 do 3 krat tedensko
6	4 do 6 krat tedensko
7	vsak dan

Koliko ur športne aktivnosti je to povprečno na teden? | ____ | (vpiši število ur)

Koliko je za vas v vašem življenju pomembna vaša športna aktivnost (obkroži)?

Nepomembna										zelo pomembna	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		

Zakaj se udeležuješ **rekreativnih tekaških** prireditev? Obkroži številko od 1 - 5 (1- sploh ne velja zame, 2- ne velja zame, 3- delno velja zame, 4- velja zame, 5 – popolnoma velja zame)!

1. Želim izpopolniti svoje spretnosti.	1	2	3	4	5
2. Želim biti s svojimi prijatelji.	1	2	3	4	5
3. Rad zmagujem.	1	2	3	4	5
4. Želim sprostiti svojo energijo.	1	2	3	4	5
5. Rad potujem.	1	2	3	4	5
6. Želim ostati v dobri formi.	1	2	3	4	5
7. Rad imam razburljive dogodke.	1	2	3	4	5

8. Rad imam skupinsko delo.	1	2	3	4	5
9. Moji starši ali bližnji prijatelji želijo, da nastopam.	1	2	3	4	5
10. Želim se naučiti novih spretnosti.	1	2	3	4	5
11. Rad srečam nove prijatelje.	1	2	3	4	5
12. Rad delam tisto v čemer sem spreten.	1	2	3	4	5
13. Želim sprostiti napetost.	1	2	3	4	5
14. Rad imam nagrade.	1	2	3	4	5
15. Rad bi se naučil trenirati.	1	2	3	4	5
16. Rad nekaj počnem.	1	2	3	4	5
17. Rad imam akcije.	1	2	3	4	5
18. Rad imam tovariški duh.	1	2	3	4	5
19. Rad grem ven iz hiše.	1	2	3	4	5
20. Rad tekmujem.	1	2	3	4	5
21. Rad se počutim pomembnega.	1	2	3	4	5
22. Rad sem v skupini (ekipi).	1	2	3	4	5
23. Želim napredovati na višjo raven.	1	2	3	4	5
24. Želim biti telesno sposoben in zdrav.	1	2	3	4	5
25. Želim biti popularen.	1	2	3	4	5
26. Rad imam izziv (kljubovanje).	1	2	3	4	5
27. Všeč so mi trenerji in voditelji.	1	2	3	4	5
28. Želim si pridobiti družbeni položaj oz. priznanje.	1	2	3	4	5
29. Rad se zabavam.	1	2	3	4	5
30. Rad uporabljam opremo in pripomočke.	1	2	3	4	5

Priloga 2 - Vprašalnik za pasivne udeležence rekreativnih tekaških prireditev (gledalce)

Spol: M Ž

Starost: _____ let

Kraj bivanja: _____

Končana izobrazba (obkroži):

1	nedokončana osnovna šola
2	dokončana osnovna šola
3	2-3 letna poklicna šola
4	splošna gimnazija, poklicna gimnazija, štiriletna strokovna šola
5	2-letna višja (strokovna) šola
6	visoka šola, fakulteta, akademija
7	magisterij, doktorat

Družinski status (obkroži):

1	živim s starši
2	sam, vendar finančno odvisen od staršev
3	Sam
4	družina brez otrok
5	družina z otroki

Kako pogosto se ukvarjaš s športom - športno rekreacijo v prostem času (obkroži)? (Sem ne štejem obvezne športne vzgoje v šolah in na univerzi!)

1	ne ukvarjam se s športom, rekreacijo
2	1 krat do nekajkrat letno
3	1 do 3 krat na mesec
4	1 krat tedensko
5	2 do 3 krat tedensko
6	4 do 6 krat tedensko
7	vsak dan

Koliko ur športne aktivnosti je to povprečno na teden? | ____ | (vpiši število ur)

Koliko je za vas v vašem življenju pomembna vaša športna aktivnost (obkroži)?

Nepomembna					zelo pomembna				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Zakaj spremljaš **tekaško** športno prireditev? Obkroži številko od 1 - 5 (1- sploh ne velja zame, 2- ne velja zame, 3- delno velja zame, 4- velja zame, 5 – popolnoma velja zame)!

1. Osebna priljubljenost športa	1	2	3	4	5
2. Uspehi slovenskih športnikov	1	2	3	4	5
3. Užitek	1	2	3	4	5
4. Zabava	1	2	3	4	5
5. Dinamičnost športa	1	2	3	4	5
6. Tekmovalnost, borbenost, boj za zmago	1	2	3	4	5
7. Nepredvidljivost športnega rezultata	1	2	3	4	5

8. Zanimanje za dosežek	1	2	3	4	5
9. Nacionalni pomen športa	1	2	3	4	5
10. Atraktivnost športa	1	2	3	4	5
11. Navijanje za klub ali posameznika	1	2	3	4	5
12. Koristen način preživljanja prostega časa	1	2	3	4	5
13. Lastno aktivno sodelovanje v športu	1	2	3	4	5
14. Medijska odmevnost	1	2	3	4	5
15. Estetski videz	1	2	3	4	5
16. Element splošne kulture	1	2	3	4	5
17. Poznavanje življenja športnikov	1	2	3	4	5
18. Nepoznanost športne panoge	1	2	3	4	5
19. Uspeh utrjuje samozavest	1	2	3	4	5
20. Gledanje zadovolji potrebo po športni aktivnosti	1	2	3	4	5
21. Veliko prostega časa	1	2	3	4	5
22. Dejstvo, da šport spremlja večina	1	2	3	4	5
23. Uspehi pomagajo premagovati težave	1	2	3	4	5
24. Posameznik nima drugega dela	1	2	3	4	5

Kako največ spremljaš športne prireditve? Obkroži številko od 1 - 5 (1- sploh ne velja zame, 2- ne velja zame, 3- delno velja zame, 4- velja zame, 5 – popolnoma velja zame)!

Po televiziji	1	2	3	4	5
Prek časopisov	1	2	3	4	5
Udeležujem se jih v živo	1	2	3	4	5
Prek interneta	1	2	3	4	5
Po teletekstu	1	2	3	4	5
Po radiu	1	2	3	4	5

Izberi 5 športov, ki jih ti najpogosteje spremljaš. 5 pomeni, da ta šport spremljaš največ izmed izbranimi, 1 pa pomeni najmanj med izbranimi. (Primer: 5 nogomet, 4 odbojka, 3 košarka, 2 smučarski skoki, 1 atletika.)

- 5 _____
4 _____
3 _____
2 _____
1 _____

Tabela 1 v prilogi

Post-Hoc analiza statistično značilnih motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na starost

Motiv	Starost	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	66-75
<i>Želim se naučiti novih spretnosti</i>	18 - 25	/	1,00	0,68	0,04	0,72	0,30
	26 - 35	1,00	/	0,75	0,05	0,74	0,30
	36 - 45	0,68	0,75	/	0,65	1,00	0,63
	46 - 55	0,04	0,05	0,65	/	0,94	0,94
	56 - 65	0,72	0,74	1,00	0,94	/	0,77
	66 - 75	0,30	0,30	0,63	0,94	0,77	/
<i>Rad bi se naučil trenirati</i>	18 - 25	/	0,46	0,74	0,39	0,20	0,52
	26 - 35	0,46	/	0,05	0,02	0,01	0,14
	36 - 45	0,74	0,05	/	0,98	0,79	0,82
	46 - 55	0,39	0,02	0,98	/	0,99	0,94
	56 - 65	0,20	0,01	0,79	0,99	/	0,99
	66 - 75	0,52	0,14	0,82	0,94	0,99	/
<i>Rad se počutim pomembnega</i>	18 - 25	/	0,40	0,59	0,92	0,98	0,92
	26 - 35	0,40	/	0,02	0,11	0,24	0,47
	36 - 45	0,59	0,02	/	1,00	1,00	1,00
	46 - 55	0,92	0,11	1,00	/	1,00	0,99
	56 - 65	0,98	0,24	1,00	1,00	/	1,00
	66 - 75	0,92	0,47	1,00	0,99	1,00	/
<i>Želim napredovati na višjo raven</i>	18 - 25	/	0,99	0,54	0,00	0,34	0,11
	26 - 35	0,99	/	0,36	0,00	0,22	0,07
	36 - 45	0,54	0,36	/	0,20	0,97	0,37
	46 - 55	0,00	0,00	0,20	/	0,87	0,92
	56 - 65	0,34	0,22	0,97	0,87	/	0,65
	66 - 75	0,11	0,07	0,37	0,92	0,65	/
<i>Všeč so mi trenerji in voditelji</i>	18 - 25	/	1,00	0,02	0,14	0,14	0,96
	26 - 35	1,00	/	0,07	0,22	0,19	0,95
	36 - 45	0,02	0,07	/	1,00	1,00	1,00
	46 - 55	0,14	0,22	1,00	/	1,00	1,00
	56 - 65	0,14	0,19	1,00	1,00	/	1,00
	66 - 75	0,96	0,95	1,00	1,00	1,00	/
<i>Želim si pridobiti družbeni položaj oziroma priznanje</i>	18 - 25	/	0,98	0,04	0,15	0,98	0,22
	26 - 35	0,98	/	0,03	0,08	0,84	0,13
	36 - 45	0,04	0,03	/	1,00	0,61	0,85
	46 - 55	0,15	0,08	1,00	/	0,78	0,82
	56 - 65	0,98	0,84	0,61	0,78	/	0,44
	66 - 75	0,22	0,13	0,85	0,82	0,44	/

Tabela 2 v prilogi

Post-Hoc analiza statistično značilnih motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na izobrazbo

Motiv	Izobrazba	OŠ	2-3-letn. pokl. SŠ	4-letn. SŠ	2-letn. višja	Visoka, UNI
<i>Želim biti s svojimi prijatelji</i>	dokončana OŠ	/	1,00	0,83	0,11	0,97
	2-3 letna poklicna SŠ	1,00	/	0,25	0,01	0,79
	4-letna str. SŠ, Gim	0,83	0,25	/	0,09	0,83
	2-letna višja šola	0,11	0,01	0,09	/	0,03
	visoka šola, fakulteta	0,97	0,79	0,83	0,03	/
<i>Rad uporabljam opremo in pripomočke</i>	dokončana OŠ	/	0,63	0,99	0,91	1,00
	2-3 letna poklicna SŠ	0,63	/	0,19	0,02	0,08
	4-letna str. SŠ, Gim	0,99	0,19	/	0,29	0,97
	2-letna višja šola	0,91	0,02	0,29	/	0,51
	visoka šola, fakulteta	1,00	0,08	0,97	0,51	/

Tabela 3 v prilogi

Post-Hoc analiza statistično značilnih motivov aktivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede pogostost športne aktivnosti

Motiv	Pogostost	1x/teden	2-3x/teden	4-6x/teden	Vsak dan
<i>Želim biti telesno sposoben in zdrav</i>	1x/teden	/	1,00	0,87	0,38
	2-3x/teden	1,00	/	0,94	0,05
	4-6x/teden	0,87	0,94	/	0,02
	vsak dan	0,38	0,05	0,02	/
<i>Želim ostati v dobri formi</i>	1x/teden	/	0,99	0,42	0,04
	2-3x/teden	0,99	/	0,75	0,03
	4-6x/teden	0,42	0,75	/	0,28
	vsak dan	0,04	0,03	0,28	/
<i>Želim izpopolniti svoje spretnosti</i>	1x/teden	/	0,49	1,00	0,97
	2-3x/teden	0,49	/	0,04	0,05
	4-6x/teden	1,00	0,04	/	0,87
	vsak dan	0,97	0,05	0,87	/
<i>Želim napredovati na višjo raven</i>	1x/teden	/	0,70	0,64	0,96
	2-3x/teden	0,70	/	0,00	0,12
	4-6x/teden	0,64	0,00	/	0,83
	vsak dan	0,96	0,12	0,83	/
<i>Rad imam izziv</i>	1x/teden	/	1,00	0,45	0,43
	2-3x/teden	1,00	/	0,02	0,10
	4-6x/teden	0,45	0,02	/	0,99
	vsak dan	0,43	0,10	0,99	/
<i>Rad imam razburljive dogodke</i>	1x/teden	/	0,98	0,04	0,15
	2-3x/teden	0,98	/	0,03	0,08
	4-6x/teden	0,04	0,03	/	1,00
	vsak dan	0,15	0,08	1,00	/

<i>Rad bi se naučil trenirati</i>	1x/teden	/	0,23	1,00	0,99
	2-3x/teden	0,23	/	0,00	0,16
	4-6x/teden	1,00	0,00	/	0,96
	vsak dan	0,99	0,16	0,96	/
	<hr/>				
<i>Rad zmagujem</i>	1x/teden	/	0,86	0,87	0,47
	2-3x/teden	0,86	/	0,02	0,01
	4-6x/teden	0,87	0,02	/	0,61
	vsak dan	0,47	0,01	0,61	/
	<hr/>				

Tabela 4 v prilogi

Post-Hoc analiza statistično značilnih motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na starost

Motiv	Starost	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65
<i>Lastno aktivno sodelovanje v športu</i>	18 - 25	/	0,37	0,61	0,05	1,00
	26 - 35	0,37	/	0,99	0,87	0,60
	36 - 45	0,61	0,99	/	0,59	0,79
	46 - 55	0,05	0,87	0,59	/	0,18
	56 - 65	1,00	0,60	0,79	0,18	/
<i>Element spošne kulture</i>	18 - 25	/	1,00	0,09	0,74	0,00
	26 - 35	1,00	/	0,34	0,93	0,01
	36 - 45	0,09	0,34	/	0,88	0,19
	46 - 55	0,74	0,93	0,88	/	0,05
	56 - 65	0,00	0,01	0,19	0,05	/
<i>Poznavanje življenja športnikov</i>	18 - 25	/	0,62	0,57	0,87	0,42
	26 - 35	0,62	/	0,05	0,25	0,07
	36 - 45	0,57	0,05	/	1,00	0,97
	46 - 55	0,87	0,25	1,00	/	0,92
	56 - 65	0,42	0,07	0,97	0,92	/
<i>Veliko prostega časa</i>	18 - 25	/	0,34	0,66	0,99	0,76
	26 - 35	0,34	/	0,03	0,29	0,11
	36 - 45	0,66	0,03	/	0,95	1,00
	46 - 55	0,99	0,29	0,95	/	0,95
	56 - 65	0,76	0,11	1,00	0,95	/
<i>Estetski videz</i>	18 - 25	/	0,20	1,00	0,97	0,22
	26 - 35	0,20	/	0,26	0,70	0,01
	36 - 45	1,00	0,26	/	0,98	0,25
	46 - 55	0,97	0,70	0,98	/	0,14
	56 - 65	0,22	0,01	0,25	0,14	/

Tabela 5 v prilogi

Post-Hoc analiza statistično značilnih motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na izobrazbo

Motiv	Izobrazba	OŠ	2-3-letn. pokl. SŠ	4-letn. SŠ	2-letn. višja	Visoka, UNI
<i>Osebna priljubljenost športa</i>	dokončana OŠ	/	0,25	1,00	1,00	0,99
	2-3 letna poklicna SŠ	0,25	/	0,01	0,19	0,19
	4-letna str. SŠ, Gim	1,00	0,01	/	1,00	0,78
	2-letna višja šola	1,00	0,19	0,19	/	0,96
	visoka šola, fakulteta	1,00	0,19	0,19	0,96	/
<i>Uspeh utrjuje samozavest</i>	dokončana OŠ	/	0,34	0,94	1,00	1,00
	2-3 letna poklicna SŠ	0,34	/	0,47	0,28	0,16
	4-letna str. SŠ, Gim	0,94	0,47	/	0,87	0,91
	2-letna višja šola	1,00	0,28	0,87	/	0,99
	visoka šola, fakulteta	1,00	0,16	0,91	0,99	/
<i>Lastno aktivno sodelovanje v športu</i>	dokončana OŠ	/	0,00	0,88	1,00	0,45
	2-3 letna poklicna SŠ	0,00	/	0,00	0,00	0,05
	4-letna str. SŠ, Gim	0,88	0,00	/	0,80	0,80
	2-letna višja šola	1,00	0,00	0,80	/	0,39
	visoka šola, fakulteta	0,45	0,05	0,79	0,39	/
<i>Element splošne kulture</i>	dokončana OŠ	/	0,91	1,00	0,33	0,56
	2-3 letna poklicna SŠ	0,91	/	0,47	0,04	0,03
	4-letna str. SŠ, Gim	1,00	0,47	/	0,30	0,45
	2-letna višja šola	0,33	0,04	0,30	/	0,91
	visoka šola, fakulteta	0,56	0,03	0,45	0,91	/
<i>Nepoznanost športne panoge</i>	dokončana OŠ	/	0,29	0,17	0,99	0,47
	2-3 letna poklicna SŠ	0,29	/	1,00	0,13	0,98
	4-letna str. SŠ, Gim	0,17	1,00	/	0,05	0,93
	2-letna višja šola	0,99	0,13	0,05	/	0,22
	visoka šola, fakulteta	0,47	0,98	0,93	0,22	/
<i>Posameznik nima drugega dela</i>	dokončana OŠ	/	0,88	0,20	0,99	0,15
	2-3 letna poklicna SŠ	0,88	/	0,65	0,60	0,53
	4-letna str. SŠ, Gim	0,20	0,65	/	0,08	1,00
	2-letna višja šola	0,99	0,60	0,08	/	0,05
	visoka šola, fakulteta	0,15	0,53	1,00	0,05	/
<i>Estetski videz</i>	dokončana OŠ	/	0,13	0,83	0,76	0,78
	2-3 letna poklicna SŠ	0,13	/	0,29	0,01	0,41
	4-letna str. SŠ, Gim	0,83	0,29	/	0,12	1,00
	2-letna višja šola	0,76	0,01	0,12	/	0,11
	visoka šola, fakulteta	0,78	0,41	1,00	0,11	/

Tabela 6 v prilogi

Post-Hoc analiza statistično značilnih motivov pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev glede na pogostost športne aktivnosti

Motiv	Pogostost	Se ne ukvarjam	1-nekaj x/letno	1-3x/mesec	1x/teden	2-3x/teden	4-6x/teden	Vsak dan
<i>Lastno aktivno sodelovanje v športu</i>	Se ne ukvarjam	/	0,98	1,00	1,00	0,60	0,47	0,52
	1-nekaj-x/letno	0,98	/	0,86	0,83	0,02	0,01	0,04
	1-3x/mesec	1,00	0,86	/	1,00	0,24	0,16	0,16
	1x/teden	1,00	0,83	1,00	/	0,24	0,15	0,15
	2-3x/teden	0,60	0,02	0,24	0,24	/	1,00	1,00
	4-6x/teden	0,47	0,01	0,16	0,15	1,00	/	1,00
	vsak dan	0,51	0,04	0,29	0,29	1,00	1,00	/
<i>Element splošne kulture</i>	Se ne ukvarjam	/	1,00	1,00	0,99	1,00	1,00	0,47
	1-nekaj-x/letno	1,00	/	1,00	0,94	1,00	1,00	0,24
	1-3x/mesec	1,00	1,00	/	0,99	0,95	1,00	0,29
	1x/teden	0,99	0,94	0,99	/	0,41	0,93	0,70
	2-3x/teden	1,00	1,00	0,95	0,41	/	0,93	0,01
	4-6x/teden	1,00	1,00	1,00	0,93	0,93	/	0,10
	vsak dan	0,47	0,24	0,29	0,70	0,01	0,10	/
<i>Estetski videz</i>	Se ne ukvarjam	/	0,03	0,14	0,09	0,02	0,04	0,08
	1-nekaj-x/letno	0,03	/	0,95	0,98	1,00	0,98	1,00
	1-3x/mesec	0,14	0,95	/	1,00	0,99	1,00	1,00
	1x/teden	0,09	0,98	1,00	/	1,00	1,00	1,00
	2-3x/teden	0,02	1,00	0,99	1,00	/	1,00	1,00
	4-6x/teden	0,04	0,98	1,00	1,00	1,00	/	1,00
	vsak dan	0,08	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	/
<i>Osebna priljubljenost športa</i>	Se ne ukvarjam	/	0,18	0,45	0,17	0,01	0,01	0,00
	1-nekaj-x/letno	0,18	/	0,97	1,00	0,99	0,99	0,40
	1-3x/mesec	0,45	0,97	/	0,99	0,25	0,27	0,02
	1x/teden	0,17	1,00	0,99	/	0,77	0,76	0,09
	2-3x/teden	0,01	0,99	0,25	0,77	/	1,00	0,41
	4-6x/teden	0,01	0,99	0,27	0,76	1,00	/	0,54
	vsak dan	0,00	0,40	0,02	0,09	0,41	0,54	/

Tabela 7 v prilogi

Post-Hoc analiza statistično značilnih razlik pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev v pogostosti in količin športne aktivnosti glede na starost

Motiv	Starost	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65
<i>Pogostost športne aktivnosti na teden</i>	18 - 25	/	0,02	0,00	0,09	0,09
	26 - 35	0,02	/	0,31	1,00	1,00
	36 - 45	0,00	0,31	/	0,19	0,56
	46 - 55	0,09	1,00	0,19	/	1,00
	56 - 65	0,09	1,00	0,56	1,00	/
<i>Število ur tedenske športne aktivnosti</i>	18 - 25	/	0,00	0,00	0,01	0,47
	26 - 35	0,00	/	0,37	0,99	0,47
	36 - 45	0,00	0,37	/	0,16	0,02
	46 - 55	0,01	0,99	0,16	/	0,77
	56 - 65	0,47	0,47	0,02	0,77	/

Tabela 8 v prilogi

Post-Hoc analiza statistično značilnih razlik pasivnih udeležencev rekreativnih tekaških prireditev v pogostosti in količin športne aktivnosti glede na izobrazbo

Motiv	Izobrazba	OŠ	2-3-letn. pokl. SŠ	4-letn. SŠ	2-letn. višja	Visoka, UNI
<i>Pogostost športne aktivnosti na teden</i>	dokončana OŠ	/	0,18	0,67	0,99	1,00
	2-3 letna poklicna SŠ	0,18	/	0,00	0,53	0,09
	4-letna str. SŠ, Gim	0,67	0,00	/	0,39	0,11
	2-letna višja šola	0,99	0,53	0,39	/	1,00
	visoka šola, fakulteta	1,00	0,09	0,11	1,00	/
<i>Število ur tedenske športne aktivnosti</i>	dokončana OŠ	/	0,09	1,00	0,33	0,07
	2-3 letna poklicna SŠ	0,09	/	0,01	1,00	1,00
	4-letna str. SŠ, Gim	1,00	0,01	/	0,13	0,00
	2-letna višja šola	0,33	1,00	0,13	/	1,00
	visoka šola, fakulteta	0,07	1,00	0,00	1,00	/